

Βρυξέλλες, 16.3.2023
COM(2023) 162 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

30 χρόνια ενιαίας αγοράς

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Φέτος συμπληρώνονται 30 χρόνια από τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς, η οποία αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ΕΕ. Από το 1993 οι πολίτες και οι επιχειρήσεις έχουν επωφεληθεί από την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών, των εμπορευμάτων και των κεφαλαίων σε βαθμό που υπερβαίνει ακόμη και τις πιο μεγαλόπνοες προσδοκίες που υπήρχαν στο ξεκίνημα, πριν από τρεις δεκαετίες.

Η ενιαία αγορά, η οποία αρχικά σχεδιάστηκε ως χώρος ελεύθερων συναλλαγών χωρίς δασμολογικούς ή μη δασμολογικούς φραγμούς μεταξύ των μελών της, μετεξελίχθηκε σε κάτι πολύ ευρύτερο. Κατάφερε να γίνει η μεγαλύτερη ολοκληρωμένη ενιαία αγορά στον κόσμο¹, παραμένοντας, παράλληλα, μια από τις πλέον εξωστρεφείς. Ωστόσο, η ενιαία αγορά είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένα νομικό πλαίσιο ή μια συνηθισμένη αγορά: είναι ένας χώρος ελευθερίας, προόδου, ευκαιριών, ανάπτυξης, κοινής ευημερίας και ανθεκτικότητας, αλλά και ένα μέσο γεωπολιτικής προβολής.

Είναι σημαντικό όχι μόνο να αναλογιστούμε τα πολυάριθμα επιτεύγματα που θεωρούμε πλέον δεδομένα στην καθημερινή μας ζωή, αλλά και να αναγνωρίσουμε ότι η ενιαία αγορά αποτελεί πολύτιμο ζωντανό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο πρέπει να διαφυλάσσουμε και να βελτιώνουμε συνεχώς.

Η ενιαία αγορά πρέπει να εξακολουθήσει να ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις², όπως επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του για την 30ή επέτειο της ενιαίας αγοράς³. Απαιτείται συλλογική προσπάθεια προκειμένου να διατηρηθεί και να εμβαθυνθεί η ενιαία αγορά, να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της, να διασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού τόσο στο εσωτερικό της όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο και να εξασφαλιστεί ότι στηρίζει την ευημερία της ΕΕ μέσω της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας, όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο⁴. Η ενιαία αγορά είναι ένας κοινός χώρος που προσελκύει επενδύσεις από πηγές εντός και εκτός της ΕΕ, και διέπεται από προβλέσιμο και απλό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Απαιτούνται κοινές προσπάθειες προκειμένου να επιβληθούν οι ισχύοντες κανόνες, να αρθούν οι φραγμοί και να διερευνηθούν τομείς για περαιτέρω ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς. Τα δυνητικά οφέλη είναι ιδιαίτερα σημαντικά: εκτιμάται ότι η άρση των φραγμών σε επίπεδο κρατών μελών στην ενιαία αγορά αγαθών και υπηρεσιών θα μπορούσε από μόνη της να προσθέσει 713 δισ. ευρώ στην οικονομία έως το τέλος του 2029⁵.

¹ Υπολογιζόμενη σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης [IMF World Economic Outlook (Παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές του ΔΝΤ)].

² Συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών προκλήσεων.

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2023, σχετικά με την 30ή επέτειο της ενιαίας αγοράς: εορτασμός των επιτευγμάτων με το βλέμμα στις μελλοντικές εξελίξεις [P9_TA(2023)0007].

⁴ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 2023.

⁵ «Καταγραφή του κόστους από τη μη ολοκλήρωση της Ευρώπης, 2019-2024», Μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 2019.

2. Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ

2.1. Βελτίωση της ζωής των πολιτών και των επιχειρήσεων, στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων παρέχει στους Ευρωπαίους και στις Ευρωπαϊκές πρόσβαση στο μεγαλύτερο δυνατό εύρος προϊόντων, υπηρεσιών, εμπειριών, ιδεών, πολιτισμών και γλωσσών. Η δυνατότητα αυτή ωφελεί καθημερινά πάνω από 440 εκατομμύρια πολίτες σε ολόκληρη την ήπειρο. Η ενιαία αγορά αποτελεί πρωτίστως ένα μέσο για την ενίσχυση της ευημερίας των ανθρώπων.

Χάρη στην κατάργηση των πρόσθετων **τελών περιαγωγής** μπορούμε να μένουμε σε επαφή με την οικογένεια και τους φίλους μας όταν ταξιδεύουμε οπουδήποτε στην Ευρώπη. **Τα καταναλωτικά προϊόντα και τα τρόφιμα** που κυκλοφορούν στην ενιαία αγορά, είτε αγοράζονται διαδικτυακά είτε εκτός διαδικτύου, έχουν καταστεί ασφαλέστερα, ενώ τα επικίνδυνα προϊόντα ανακαλούνται από την αγορά. Ο **φορτιστής κοινού τύπου** για τις ηλεκτρονικές συσκευές θα μειώσει τα ηλεκτρονικά απόβλητα και την ταλαιπωρία των καταναλωτών, οι οποίοι θα εξοικονομούν 250 εκατ. ευρώ ετησίως. Ο Ενιαίος Ευρωπαϊκός Χώρος Μεταφορών καθιστά εφικτή την οικονομικά προσιτή μεταφορά των ταξιδιωτών και των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ. Τα άρθρα **δικαιώματα των επιβατών** κατοχυρώνουν την αποζημίωσή μας σε περίπτωση που διαταραχθούν τα ταξιδιωτικά μας σχέδια. Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες μπορούν να πραγματοποιούν πληρωμές εξίσου εύκολα σε διασυννοριακό όσο και σε εγχώριο επίπεδο. Οι καταναλωτές που υποβάλλουν αίτηση για **χορήγηση πίστωσης** μπορούν να είναι σίγουροι ότι θα λάβουν καλύτερη προστασία.

Η ενιαία αγορά διευκολύνει επίσης τη ζωή, τις σπουδές, την εργασία και τη συνταξιοδότηση σε άλλο κράτος μέλος. Το πρόγραμμα **Erasmus** έχει δώσει τη δυνατότητα σε σχεδόν 13 εκατομμύρια νέους και νέες να σπουδάσουν και να εργαστούν στο εξωτερικό. Η ενιαία αγορά έχει διευρύνει τους ορίζοντες και τις ευκαιρίες των Ευρωπαίων επαγγελματιών, των οποίων τα **επαγγελματικά προσόντα** αναγνωρίζονται ευκολότερα. Χάρη στον συντονισμό των κανόνων **κοινωνικής ασφάλισης**, εκατομμύρια Ευρωπαίοι και Ευρωπαϊές μπορούν να συνεχίσουν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους όσον αφορά τις συντάξεις και την υγειονομική περίθαλψη όταν ζουν στο εξωτερικό, ενώ οι κανόνες για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία εγγυώνται θεμιτό ανταγωνισμό και υψηλά πρότυπα για όλους και όλες, οπουδήποτε και αν εργάζονται⁶.

Η ενιαία αγορά αποτελεί ισχυρό καταλύτη για την επιτάχυνση της **πράσινης μετάβασης**, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Τα πρότυπα προϊόντων που καθορίζονται ομοιόμορφα σε επίπεδο ΕΕ διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για το περιβάλλον και την ασφάλεια, καθώς και την τήρηση των απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης. Η αγορακεντρική προσέγγιση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ) μειώνει τις εκπομπές με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, ενώ τα έσοδα που παράγει

⁶ Αυτός ο σφαιρικός ρόλος της ενιαίας αγοράς αναγνωρίζεται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (βλ. σημείο 9).

μπορούν να στηρίξουν τη μετάβαση σε καθαρότερη παραγωγή και να τονώσουν την καινοτομία.

Η ενοποιημένη **ενωσιακή αγορά ενέργειας** είναι ο πλέον οικονομικά αποδοτικός τρόπος για να εξασφαλιστεί ο βιώσιμος, ασφαλής και οικονομικά προσιτός ενεργειακός εφοδιασμός των πολιτών της ΕΕ. Την τελευταία δεκαετία οι σημαντικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την περαιτέρω ενοποίηση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη απέφεραν σημαντικά οφέλη, τα οποία εκτιμάται ότι ανέρχονται σε περίπου 34 δισ. ευρώ ετησίως για τους καταναλωτές, καθώς κατέστη δυνατό το διασυνοριακό εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και βελτιώθηκε η ασφάλεια του εφοδιασμού σε ευρύτερη γεωγραφική περιοχή⁷. Σ' ένα περιβάλλον συχνών διακοπών του εφοδιασμού, η ενιαία αγορά έχει συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι η ενέργεια, ιδίως το φυσικό αέριο, θα κατευθύνεται εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαία. Η περιφερειακή συνεργασία και αλληλεγγύη ήταν καταλυτικές για την ανθεκτικότητα του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ. Ο κανονισμός για τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας (ΔΕΔ-Ε) έχει συμβάλει σημαντικά στην εδραιωμένη ασφάλεια του εφοδιασμού χάρη στη διασύνδεση των ενεργειακών συστημάτων των κρατών μελών μέσω έργων κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ). Ταυτόχρονα, η πρόσφατη ενεργειακή κρίση ανέδειξε μια σειρά ελλείψεων τις οποίες η ΕΕ κλήθηκε να αντιμετωπίσει.

Τα επόμενα έτη, η ενιαία αγορά πρέπει να εξελιχθεί προκειμένου να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών για ανθρωποκεντρική **ψηφιακή μετάβαση** και για αγορές που να καθιστούν τις βιώσιμες επιλογές οικονομικά προσιτές και ελκυστικές. Η **πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες** θα διασφαλίσει, αφενός, ότι οι διαδικτυακές επιχειρήσεις μπορούν να ασκούν τη δραστηριότητά τους σε ολόκληρη την Ευρώπη με βάση μία και μόνο δέσμη άμεσα εφαρμοστέων κανόνων και, αφετέρου, ότι οι πολίτες μπορούν να χρησιμοποιούν με ασφάλεια τις διαδικτυακές πλατφόρμες και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού εμπορίου οπουδήποτε στην ΕΕ, και προστατεύονται από το παράνομο περιεχόμενο, την παραπληροφόρηση και τον κυβερνοεκφοβισμό. Η **πράξη για τις ψηφιακές αγορές** θα διασφαλίσει δίκαιες και διεκδικήσιμες αγορές στον ψηφιακό τομέα, ώστε οι πλατφόρμες να μην μπορούν να κάνουν κατάχρηση του ρόλου τους ως ρυθμιστών της πρόσβασης στην ενιαία αγορά. Οι εναρμονισμένοι κανόνες, σε τομείς όπως τα οπτικοακουστικά μέσα και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στηρίζουν την πολιτιστική πολυμορφία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στο ψηφιακό περιβάλλον. Με την πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων, που έχει ήδη εγκριθεί, και την πράξη για τα δεδομένα, που βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγματεύσεων, η ΕΕ οικοδομεί μια πραγματική **ενιαία αγορά δεδομένων**, καθώς δημιουργεί ευκαιρίες για όλους τους οικονομικούς παράγοντες και αναδεικνύει την Ευρώπη σε παγκόσμια πρωτοπόρο όσον αφορά την ευέλικτη ως προς την αξιοποίηση δεδομένων οικονομία. Δημιουργούμε επίσης ενιαία αγορά **κυβερνοασφάλειας**, θεσπίζοντας, μεταξύ άλλων, απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για κάθε συνδέσιμο προϊόν, λογισμικό ή υλισμικό.

Η ΕΕ έχει δημιουργήσει ψηφιακά εργαλεία για την ομαλότερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η Επιτροπή ανέπτυξε γρήγορα ένα **ψηφιακό πιστοποιητικό COVID** για να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία, παρέχοντας στους

⁷ Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας <https://www.acer.europa.eu/events-and-engagement/news/press-release-acer-publishes-its-final-assessment-eu-wholesale>.

πολίτες και τους κατοίκους της ΕΕ τη δυνατότητα να αποδεικνύουν με ψηφιακά μέσα ότι είτε είχαν εμβολιαστεί κατά της COVID-19 είτε είχαν υποβληθεί σε τεστ με αρνητικό αποτέλεσμα είτε είχαν αναρρώσει από τη νόσο αυτή.

Τα ψηφιακά εργαλεία **μειώνουν τον διοικητικό φόρτο και δημιουργούν συνθήκες διαφάνειας** για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Αν επιθυμούν να μάθουν περισσότερα για τα δικαιώματά τους και τις ευκαιρίες που τους παρέχονται, μπορούν να επισκεφθούν τη δικτυακή πύλη «**Η Ευρώπη σου**», αξιοποιώντας τη συγκεκριμένη υπηρεσία μίας στάσης για την ενημέρωσή τους. Όσοι αναζητούν συμβουλές για προβλήματα σχετικά με την ενιαία αγορά μπορούν να χρησιμοποιήσουν την υπηρεσία «**Η Ευρώπη σου — Συμβουλές**» και το **SOLVIT**, που βοηθούν τις επιχειρήσεις ή τους ιδιώτες που θίγονται από παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ να επιλύουν τις διαφορές και να επιτυγχάνουν την εξωδικαστική επίλυση διαφορών, αφού τους δίνουν τη δυνατότητα να υπερβούν τυχόν εμπόδια. Για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, το SOLVIT θα επικεντρώσει τις προσπάθειές του στην παροχή βοήθειας στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ώστε να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά. Το **σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI)**⁸, το οποίο συνδέει χιλιάδες δημόσιες διοικήσεις, διευκολύνει τη μεταξύ τους διασυνοριακή διοικητική επικοινωνία και επιλύει προβλήματα. Με την πάροδο του χρόνου, το IMI διευρύνεται συνεχώς, καλύπτοντας πλέον 19 τομείς πολιτικής⁹. Συνολικά, τα στοιχεία αυτά δημιουργούν ένα πραγματικό «γραφείο υποστήριξης της ενιαίας αγοράς», προς όφελος τόσο των επιχειρήσεων όσο και των διοικήσεων.

Το **τεχνικό σύστημα «μόνον άπαξ» (OOTS)** θα διασφαλίζει ότι, όταν επιχείρηση ή ιδιώτης υποβάλλει έγγραφο σε δημόσια διοίκηση μία φορά, το έγγραφο μπορεί να διαβιβαστεί με ασφάλεια σε άλλες δημόσιες διοικήσεις, έτσι ώστε η επιχείρηση ή ο ιδιώτης να μπορεί να ολοκληρώσει άλλες διαδικασίες χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει το εν λόγω έγγραφο εκ νέου. Όλα αυτά τα εργαλεία είναι προσβάσιμα μέσω της **ενιαίας ψηφιακής πύλης** της ΕΕ. Επιπλέον, το **ευρωπαϊκό πορτοφόλι ψηφιακής ταυτότητας**¹⁰ θα παρέχει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις τυποποιημένα έγγραφα τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν με ασφάλεια οπουδήποτε στην ΕΕ για την ταυτοποίησή τους και την παροχή βασικών πληροφοριών, π.χ. διπλώματα που πιστοποιούν επαγγελματικά προσόντα ή έγγραφα σχετικά με την υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική ασφάλιση. Επιπλέον, στο πλαίσιο υλοποίησης της φιλοδοξίας για την ψηφιακή δεκαετία¹¹, η ΕΕ έχει ως στόχο την παροχή όλων των βασικών δημόσιων υπηρεσιών διαδικτυακά έως το 2030.

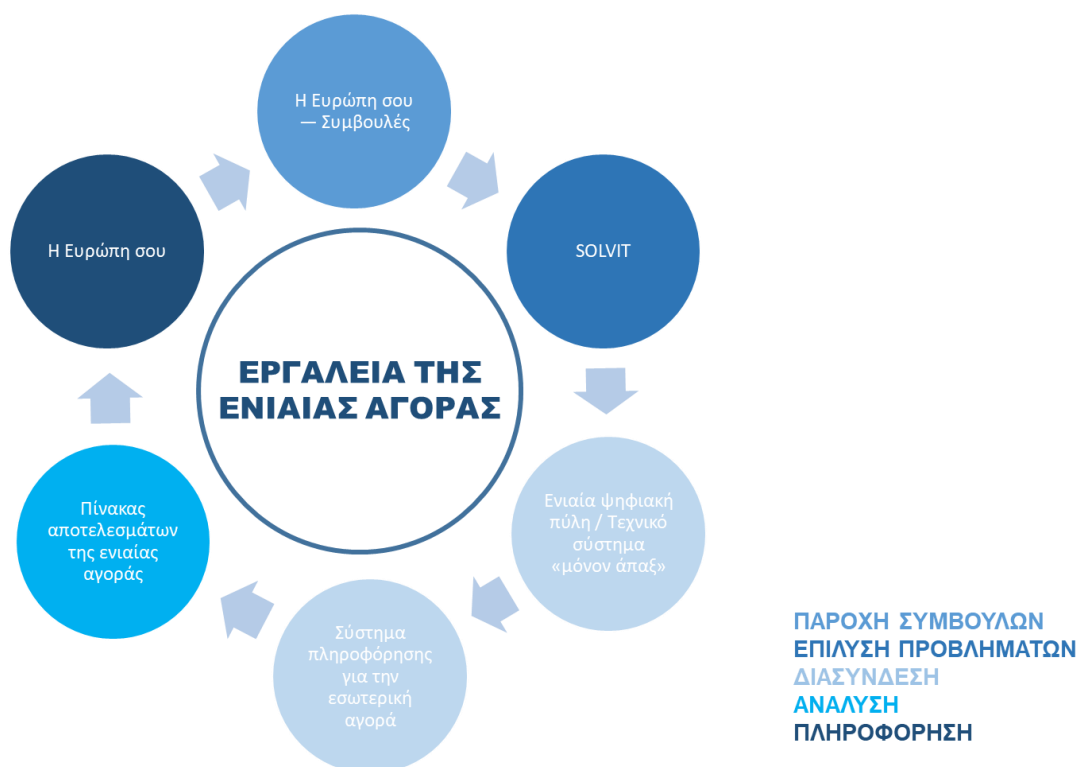
⁸ Σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (https://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index_el.htm).

⁹ [Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς 2022](#), Συνολικές επιδόσεις του IMI.

¹⁰ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα \(europa.eu\)](#).

¹¹ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [απόφαση για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία»](#).

Γράφημα 1: Εργαλεία για την ενιαία αγορά

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2.2. Τόνωση της οικονομίας

Η ενιαία αγορά —η μεγαλύτερη ενοποιημένη αγορά στον κόσμο— υπερέβη κάθε προσδοκία από μακροοικονομική άποψη. Αντιπροσωπεύοντας το 18 % του παγκόσμιου ΑΕΠ¹², αποτελεί εφελτήριο για τις επιχειρήσεις που παρέχουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους σε πάνω από 440 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ σε ολόκληρη την ήπειρο. Φιλοξενεί 23 εκατομμύρια επιχειρήσεις¹³ που απασχολούν σχεδόν 128 εκατομμύρια άτομα¹⁴. Η ενιαία αγορά έχει αποφέρει πολύ **σημαντικά οικονομικά οφέλη**, με αποτέλεσμα η ΕΕ να έχει ΑΕΠ που είναι, μακροπρόθεσμα, έως και 9 % υψηλότερο απ’ ό,τι αν δεν υπήρχε η ενιαία αγορά¹⁵. Η ενοποίηση αυτή αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί **θεμελιώδη πηγή ανάπτυξης και**

¹² ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές.

¹³ Εξαιρουμένου του χρηματοπιστωτικού τομέα.

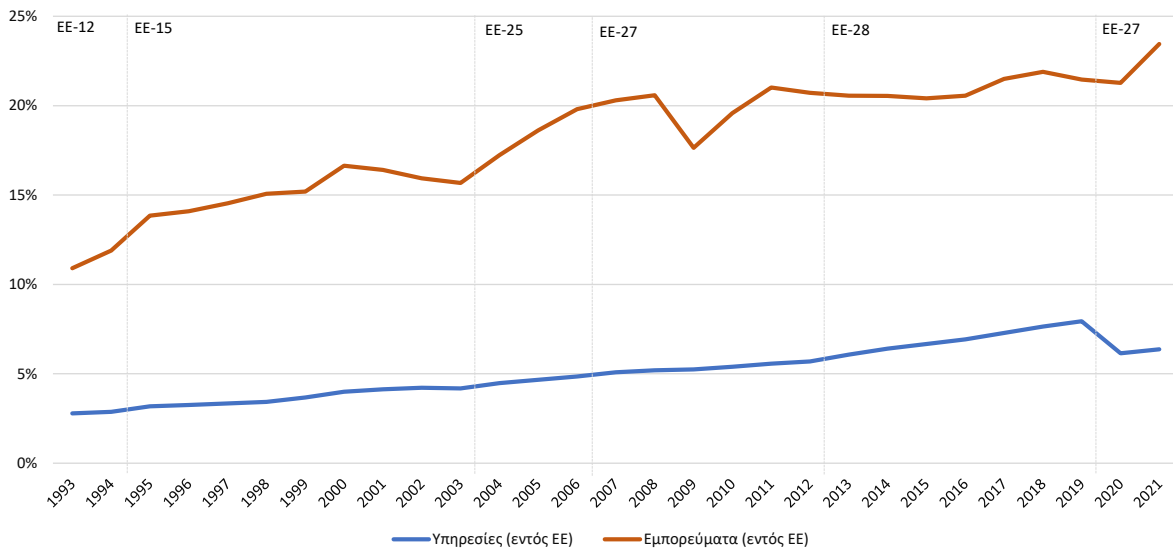
¹⁴ Celebrating 30 years of EU Single Market 1993-2023 (30 χρόνια ενιαίας αγοράς της ΕΕ 1993-2023), Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/edn-20221206-1>.

Ο αριθμός αυτός καλύπτει τη «μη χρηματοοικονομική επιχειρηματική οικονομία» (NACE αναθ. 2, τομείς Β έως Ν και κλάδος 95 με εξαίρεση τον τομέα Κ), που περιλαμβάνει: τη βιομηχανία, τις κατασκευές, το διανεμητικό εμπόριο και τις μη χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

¹⁵ Έγγραφο προβληματισμού 094: [Quantifying the Economic Effects of the Single Market in a Structural Macromodel](#) (Ποσοτικοποίηση των οικονομικών επιπτώσεων της ενιαίας αγοράς σ’ ένα διαρθρωτικό μακρομοντέλο) (europa.eu), Jan in ’t Veld, 2019.

δημιουργίας θέσεων εργασίας¹⁶. Ενώ η συνολική απασχόληση στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 5,5 % την περίοδο 2000-2014, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που συνδέονται με διασυνοριακές υπηρεσίες¹⁷ σχεδόν διπλασιάστηκε κατά το ίδιο διάστημα (από 5,6 σε 10,9 εκατομμύρια)¹⁸. Ο όγκος του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών σε σύγκριση με το μέγεθος της οικονομίας της ΕΕ έχει σχεδόν διπλασιαστεί τα τελευταία 30 έτη. Σύμφωνα με ερευνητές, η οικονομική ολοκλήρωση στην Ευρώπη είναι πιο προχωρημένη από ρυθμιστική άποψη απ' ό,τι π.χ. στις Ηνωμένες Πολιτείες¹⁹.

Γράφημα 2: Εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών εντός της ενιαίας αγοράς (1993-2021)

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής, βάσει στοιχείων της Eurostat. Σημείωση: Στο γράφημα παρουσιάζονται οι ενδοενοσιακές εμπορικές ροές αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ της ΕΕ. Οι κάθετες διακεκομμένες γραμμές στο γράφημα επισημαίνουν τις αλλαγές στο εύρος των δεδομένων για το εμπόριο και το ΑΕΠ που εξετάζονται, υπό το πρίσμα του αριθμού των κρατών μελών (π.χ. η περίοδος 2007-2012 λαμβάνει υπόψη το εμπόριο και το ΑΕΠ για την ΕΕ-27, ενώ η περίοδος 2013-2019 λαμβάνει υπόψη το εμπόριο και το ΑΕΠ για την ΕΕ-28). Το εμπόριο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εισαγωγών και εξαγωγών.

Επιπλέον, η ενιαία αγορά αποτελεί σημαντικό όχημα για τη **χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση** στην Ευρώπη και έχει καίρια σημασία για την οικονομική και νομισματική ένωση. Διευκολύνει τις επιχειρήσεις να αντλούν χρήματα και καθιστά την Ευρώπη

¹⁶ Πηγή: Υπουργείο Βιομηχανίας, Επιχειρήσεων και Χρηματοπιστωτικών Υποθέσεων της Δανίας, [The Single Market accounts for 56 million jobs across the EU](#) (Η ενιαία αγορά παρέχει 56 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ).

¹⁷ Εργαζόμενοι σε εταιρείες που εξάγουν υπηρεσίες ή παρέχουν στον εξαγωγικό τομέα ενδιάμεσα αγαθά και υπηρεσίες.

¹⁸ Πηγή: Cross border services in the internal market: an important contribution to economic and social cohesion (Διασυνοριακές υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά: Σημαντική συμβολή στην οικονομική και κοινωνική συνοχή), μελέτη των Manuel Fritsch και Roman Bertenrath (2019): <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/cross-border-services-internal-market-important-contribution-economic-and-social-cohesion>

¹⁹ Πηγή: Parson, C. & Smith, A. (2022) «The 'completeness' of the EU Single Market in comparison to the United States» (Η «πληρότητα» της ενιαίας αγοράς της ΕΕ σε σύγκριση με τις Ηνωμένες Πολιτείες), Single Market Economy Papers, WP7, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Βλ. επίσης σημείο 2.4 σχετικά με την αντιμετώπιση των μη κανονιστικών φραγμών στην ΕΕ μέσω της διοικητικής συνεργασίας και των ψηφιακών εργαλείων.

ελκυστικότερο τόπο για επενδύσεις²⁰. Τις τελευταίες δεκαετίες, οι ενδοενοσιακές συμμετοχές σε άμεσες ξένες επενδύσεις και σε επενδύσεις χαρτοφυλακίου συνέχισαν να αυξάνονται — το δεύτερο τρίμηνο του 2021 ήταν σχεδόν πενταπλάσιες και τετραπλάσιες, αντίστοιχα, σε σύγκριση με τις αρχές του 2002. Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, έχουν δρομολογηθεί διάφορες πρωτοβουλίες για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων. Πιο πρόσφατα, τον Δεκέμβριο του 2022, στο πλαίσιο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη μείωση της γραφειοκρατίας που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες, ιδίως οι ΜΜΕ, κατά την άντληση κεφαλαίων από τα χρηματιστήρια, καθώς και πρόταση για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών φραγμών μέσω της εναρμόνισης βασικών πτυχών της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας των εταιρειών. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα για την ενοποίηση των εθνικών κεφαλαιαγορών. Τα ολοκληρωμένα και αξιόπιστα συστήματα πληρωμών στηρίζουν τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και, ως εκ τούτου, συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ.

Τα κοινωνικά οφέλη της ενιαίας αγοράς όσον αφορά την απασχόληση είναι επίσης σημαντικά, καθώς έως και 56 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ εξαρτώνται από το ενδοενοσιακό εμπόριο. Ο αριθμός των μετακινούμενων εργαζομένων της ΕΕ αυξάνεται σταθερά τα τελευταία 30 χρόνια χάρη επίσης σε προγράμματα όπως το EURES²¹ και σε πολιτικές που αποσκοπούν στη βελτίωση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και των δεξιοτήτων. Το ενωσιακό μοντέλο κοινωνικής οικονομίας της αγοράς βασίζεται σε υψηλά κοινωνικά πρότυπα, όπως κατοχυρώνονται στον **ευρωπαϊκό πύλωνα κοινωνικών δικαιωμάτων**. Προωθεί τις ίσες ευκαιρίες και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, τους δίκαιους όρους εργασίας και την κοινωνική προστασία, την ένταξη και την πολυμορφία (π.χ. όσον αφορά την απόσπαση εργαζομένων²², την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής²³, τους επαρκείς κατώτατους μισθούς²⁴ και τη μισθολογική διαφάνεια). Με τη σειρά του, αυτό το κοινωνικό πλαίσιο συμβάλλει στην εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

Χάρη στην ενιαία αγορά μπόρεσε επίσης να αναπτυχθεί περαιτέρω η **κοινωνική οικονομία**, με περίπου 2,8 εκατομμύρια οντότητές της στην Ευρώπη να απασχολούν περίπου 13,6

²⁰ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (2022), Financial Integration and Structure in the Euro Area (Χρηματοπιστωτική ενοποίηση και διάρθρωση της ευρωζώνης), τεχνική έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Φρανκφούρτη. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), European Financial Stability and Integration Review (Επισκόπηση της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και ενοποίησης), έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, SWD(2022) 93 final, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες.

²¹ Το EURES είναι ευρωπαϊκό δίκτυο συνεργασίας των υπηρεσιών απασχόλησης, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων [[EURES \(europa.eu\)](https://eures.europa.eu)].

²² Οδηγία (ΕΕ) 2018/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

²³ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου.

²⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

εκατομμύρια άτομα²⁵. Τον Δεκέμβριο του 2021 η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία²⁶, με συγκεκριμένες δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2030. Φέτος θα εγκριθεί δέσμη μέτρων για την κοινωνική οικονομία, συμπεριλαμβανομένης νομοθετικής πρωτοβουλίας για τις διασυνοριακές δραστηριότητες των ενώσεων στην ενιαία αγορά.

Η ενιαία αγορά έχει συμβάλει σημαντικά στη διευκόλυνση της προοδευτικής **οικονομικής σύγκλισης** προς τα πάνω εντός της ΕΕ μετά τις διαδοχικές διευρύνσεις. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ενιαία αγορά έχει δημιουργήσει ίσους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, διευκολύνοντάς τες να δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο και να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις. Επομένως, αυξήθηκε το διασυνοριακό εμπόριο και οι επενδύσεις, κάτι που με τη σειρά του συνέβαλε στην τόνωση της οικονομικής μεγέθυνσης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας²⁷. Η κοινωνική και οικονομική συνοχή έχει καίρια σημασία για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, όπως αναγνωρίστηκε στην ιδρυτική πράξη της πριν από 30 χρόνια. Η πολιτική συνοχής στηρίζει την αρμονική ανάπτυξη των ευρωπαϊκών περιφερειών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συμβάλλουν στην ενιαία αγορά και να αξιοποιούν τα οφέλη της συμμετοχής τους σε αυτή. Η ενιαία αγορά, αυξάνοντας τις ευκαιρίες οικονομικής δραστηριότητας, έδωσε τη δυνατότητα στις χώρες χαμηλότερου εισοδήματος να συγκλίνουν προς τις χώρες υψηλότερου εισοδήματος και συνέβαλε στη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας, μειώνοντας έτσι την ανεργία. Η ενιαία αγορά **στήριξε την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων**²⁸, με αποτέλεσμα τη βελτίωση των προϊόντων και τη μείωση των τιμών για τους καταναλωτές²⁹. Επιπλέον, κατέστησε τις αξιακές αλυσίδες στην ΕΕ ενοποιημένες και διασυνδεδεμένες σε μεγάλο βαθμό. Για παράδειγμα, το οικοσύστημα της κινητικότητας και της αυτοκινητοβιομηχανίας δεν αποτελείται μόνο από μεγάλες εταιρείες παγκόσμιας φήμης, αλλά κυρίως από προμηθευτές εξαρτημάτων και δίκτυα πωλήσεων και επισκευών, και αντιπροσωπεύει συνολικά 1,8 εκατομμύρια επιχειρήσεις, το 99,7 % των οποίων είναι ΜΜΕ.

²⁵ Τα στοιχεία αυτά αφορούν την ΕΕ-28. Βλ. Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, *Recent Evolutions of the Social Economy in the European Union* (Πρόσφατες εξελίξεις της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση), Monzon J. L. και Chaves R., 2017.

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» [COM(2021) 778].

²⁷ Πηγή: Parson, C. & Smith, A. (2022) «The 'completeness' of the EU Single Market in comparison to the United States» (Η «πληρότητα» της ενιαίας αγοράς της ΕΕ σε σύγκριση με τις Ηνωμένες Πολιτείες), *Single Market Economy Papers*, WP7, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Βλ. επίσης σημείο 2.4 σχετικά με την αντιμετώπιση των μη κανονιστικών φραγμών στην ΕΕ μέσω της διοικητικής συνεργασίας και των ψηφιακών εργαλείων.

²⁸ Την τελευταία δεκαετία η έρευνα και η καινοτομία, με την ευρεία έννοια, συνέβαλαν κατά δύο τρίτα στην αύξηση της παραγωγικότητας της ΕΕ. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και τα προηγούμενα προγράμματά του συνέβαλαν στη δημιουργία και την καλύτερη διάδοση άριστων γνώσεων και τεχνολογιών σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Βλ. την έκθεση του 2020 σχετικά με τις επιδόσεις της ΕΕ στην επιστήμη, την έρευνα και την καινοτομία (SRIP). Η έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για την πολιτική ανταγωνισμού, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2022 και επικεντρωνόταν στους πολίτες και τις ΜΜΕ, δείχνει ότι η συντριπτική πλειονότητα όσων απάντησαν πιστεύουν ότι ο ανταγωνισμός ενθαρρύνει την καινοτομία και εξασφαλίζει μεγαλύτερο εύρος επιλογών και καλύτερες τιμές. Βλ. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_6374.

²⁹ Συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι οι παρεμβάσεις που αφορούν τις συγκεντρώσεις, τις συμπράξεις και την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία απέφεραν στους πελάτες άμεση εξοικονόμηση ύψους 12-21 δις. ευρώ ετησίως κατά την περίοδο 2012-2021 (ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά 2023, σ. 18).

Η πολιτική ανταγωνισμού διαδραματίζει κομβικό ρόλο στη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών και στην αντιμετώπιση των σχετικών αδυναμιών της αγοράς στην Ευρώπη. Από τη δημιουργία της Ένωσης, η πολιτική ανταγωνισμού έχει βοηθήσει τις βιομηχανίες να καταστούν ισχυρότερες και ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο και έχει διασφαλίσει ότι οι πολίτες της ΕΕ είναι οι τελικοί δικαιούχοι μιας άκρως ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς. Επιπλέον, η βάση κανόνων επιβολή του δικαίου περί ανταγωνισμού παρέχει ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα σε όλες τις επιχειρήσεις που προσπαθούν να αξιοποιήσουν πλήρως την ενιαία αγορά της Ευρώπης.

2.3. Οικοδόμηση αντοχής και ανθεκτικότητας απέναντι σε κρίσεις

Οι πρόσφατες διαδοχικές κρίσεις κατέδειξαν την καίρια σημασία που έχει η ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Βασικές υπηρεσίες όπως η παροχή ενέργειας, νερού και υγείας, οι μεταφορές³⁰ και οι τηλεπικοινωνίες είναι καθοριστικές για τη διασφάλιση της ευημερίας των ανθρώπων, καθώς και για την ίδια την αντιμετώπιση των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να παραμένουν λειτουργικές τόσο κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής ή κρίσης όσο και μετά.

Όταν τα κράτη μέλη ενεργούν μεμονωμένα, κλείνοντας τα σύνορά τους ή εισάγοντας ενδοενοσιακές απαγορεύσεις στις εξαγωγές ιατρικού εξοπλισμού, σιτηρών ή πρώτων υλών, ασκούνται πιέσεις σε ολόκληρη τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, με αποτέλεσμα να απειλούνται η βιομηχανία, οι υπηρεσίες και οι επαγγελματίες και, τελικά, οι ίδιοι οι πολίτες. Παρότι η πανδημία COVID-19 οδήγησε αρχικά σε ελλείψεις βασικών προϊόντων και σε τεράστια κυκλοφοριακή συμφόρηση στα σύνορα που εμπόδισε την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων σε θέσεις κρίσιμες σημασίας, η ενιαία αγορά άντεξε. Όταν η παγκόσμια ζήτηση για μάσκες και εμβόλια εκτοξεύτηκε, η ενιαία αγορά μάς βοήθησε να ξεπεράσουμε την απουσία διαφοροποιημένων πηγών εφοδιασμού και την έλλειψη ικανότητας παραγωγής προϊόντων ζωτικής σημασίας.

Αν και αρχικά οι εθνικές αρχές έθεσαν εμπόδια στην ελεύθερη ροή αγαθών, υπηρεσιών και προσώπων με μονομερείς ενέργειες και ασυντόνιστο τρόπο —κάτι που επηρέασε σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα—, η Επιτροπή, με την υποστήριξη των κρατών μελών, παρενέβη για να εξαλείψει τα εμπόδια αυτά με πρωτοβουλίες όπως οι «πράσινες λωρίδες». Επιπλέον, η ΕΕ διατήρησε πλήρως ανοικτές τις αλυσίδες εφοδιασμού με τον υπόλοιπο κόσμο, βασιζόμενη σε μια ακμάζουσα βιομηχανία που επωφελείται από την ενιαία αγορά εδώ και δεκαετίες, και ενώνοντας δυνάμεις και ικανότητες σε ολόκληρη την Ευρώπη — από μεγάλες εταιρείες έως εξαιρετικά καινοτόμες και ανταγωνιστικές ΜΜΕ.

Από αυτές τις κρίσεις αντλήσαμε τα αναγκαία διδάγματα πολιτικής, αξιοποιώντας τα επιτεύγματά μας. Η Επιτροπή ίδρυσε την **Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA)** με στόχο την καλύτερη αντίληψη, πρόληψη και αντιμετώπιση μελλοντικών διασυνοριακών καταστάσεων έκτακτης

³⁰ Για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των μεταφορών της ΕΕ σε περιόδους κρίσης, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τις μεταφορές» [COM(2022) 211 final]. Βλ. επίσης «Σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα 2.0», https://defence-industry-space.ec.europa.eu/action-plan-military-mobility-20_el

υγειονομικής ανάγκης. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης ένα νέο **μέσο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στην ενιαία αγορά**, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, σε μελλοντική κατάσταση κρίσης, η ενιαία αγορά θα παραμένει ανοικτή και δίκαιη και θα εξακολουθεί να διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα εμπορευμάτων και υπηρεσιών που χρειάζονται περισσότερο οι άνθρωποι και οι επιχειρήσεις. Γενικότερα, η ΕΕ έχει εντείνει την ετοιμότητά της για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε όλα τα επίπεδα μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης³¹. Τέλος, η διασφάλιση της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς απαιτεί συντονισμένη προσέγγιση σε ενωσιακό επίπεδο έναντι των αυξανόμενων διασυνοριακών απειλών, ιδίως σε κρίσιμους τομείς και υποδομές που αναπτύσσονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας³².

Η καλύτερη ετοιμότητα συνεπάγεται επίσης καλύτερη ανθεκτικότητα. Η Επιτροπή σχεδίασε ένα **σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (σύστημα παρακολούθησης SCAN)**³³ με στόχο την παροχή τεκμηριωμένων στοιχείων για την άσκηση πολιτικής. Το σύστημα αυτό χρησιμοποιεί τελωνειακά δεδομένα σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και εξετάζει τις ανώμαλες διακυμάνσεις των ποσοτήτων και των τιμών ώστε να εντοπίζονται πρόωρα σημάδια διαταραχών στην αλυσίδα εφοδιασμού. Άλλα πιθανά ενδεικτικά στοιχεία είναι, μεταξύ άλλων, η υπερβολική συγκέντρωση ορισμένων εισαγωγών από περιορισμένες ξένες πηγές, η ύπαρξη παγκόσμιων μοναδικών σημείων αποτυχίας στους κρίσιμους συντελεστές παραγωγής που πυροδοτούνται από στρατηγικές εξαρτήσεις, ή ενδείξεις περιορισμένης βιομηχανικής παραγωγικής ικανότητας της ΕΕ. Η **πράξη για τα μικροκυκλώματα**³⁴, που προτάθηκε το 2022, και η **ευρωπαϊκή πράξη για τις κρίσιμες πρώτες ύλες**³⁵, που εκδόθηκε παράλληλα με την παρούσα ανακοίνωση, θα συμβάλουν, αντίστοιχα, ώστε η ενωσιακή έρευνα παγκόσμιας κλάσης να μετασχηματιστεί σε βιομηχανική υπεροχή, μέσω επενδύσεων στην ευρωπαϊκή βιομηχανία και της προώθησης διεθνών εταιρικών σχέσεων, και να καθοριστεί ένα πλαίσιο προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση σε πρώτες ύλες εντός της ενιαίας αγοράς, να αυξηθεί η ευρωπαϊκή παραγωγική ικανότητα και να διαφοροποιηθούν οι εξωτερικές πηγές πρώτων υλών.

Το **βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας για την εποχή των μηδενικών καθαρών εκπομπών**³⁶ καθορίζει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει επί του παρόντος η ευρωπαϊκή βιομηχανία και, υπό αυτό το πρίσμα, προτείνει περαιτέρω μέτρα για την προώθηση της βιομηχανίας μηδενικών εκπομπών. Στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού, η Επιτροπή πρότεινε την **πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών**³⁷ και ενέκρινε **προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τις κρατικές ενισχύσεις**³⁸, το

³¹ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_el

³² [Για παράδειγμα, η οδηγία για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων \[οδηγία \(ΕΕ\) 2022/2557\]](#).

³³ Βλ. σύστημα παρακολούθησης SCAN [Supply Chain Alert Notification (Κοινοποίηση προειδοποίησης για την αλυσίδα εφοδιασμού)], το οποίο εισάγει την προσέγγιση αυτή σε συνδυασμό με πιλοτική εφαρμογή στα ηλιακά φωτοβολταϊκά: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/scan-supply-chain-alert-notification-monitoring-system_el

³⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος ημιαγωγών της Ευρώπης (πράξη για τα μικροκυκλώματα) [COM(2022) 46 final].

³⁵ COM(2023) 160.

³⁶ COM(2023) 62.

³⁷ COM(2023) 161.

³⁸ [Προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης \(europa.eu\)](#).

οποίο καθορίζει στοχευμένα, προσωρινά και αναλογικά μέτρα με σκοπό την επιτάχυνση της ανταγωνιστικής μετάβασης της Ευρώπης σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών, αποφεύγοντας παράλληλα τον κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς. Επιπλέον, όπως ανακοινώθηκε στο βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει ένα ευρωπαϊκό ταμείο κυριαρχίας πριν από το καλοκαίρι του 2023 με σκοπό να διατηρηθεί το ευρωπαϊκό προβάδισμα στις κρίσιμες και τις αναδυόμενες τεχνολογίες που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και να διασφαλιστεί η συνοχή και να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς.

2.4. Η ενιαία αγορά ως πόλος έλξης και γεωπολιτικό πλεονέκτημα στην παγκόσμια σκηνή

Τα οφέλη που αποφέρει η ενιαία αγορά αποτελούν σημαντική συνιστώσα της **συνολικής ελκυστικότητας της ΕΕ ως πόλου ασφάλειας, σταθερότητας και ανοικτών αξιών**. Η ΕΕ αντιπροσωπεύει περίπου το 14 % των παγκόσμιων εμπορευματικών συναλλαγών³⁹. Πέραν των διαδοχικών διευρύνσεων κατά το διάστημα 1973-2007, τα μέλη της ΕΖΕΣ Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία αποφάσισαν, τη δεκαετία του 1990, να δημιουργήσουν τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο από κοινού με την ΕΕ, επεκτείνοντας έτσι τις τέσσερις ελευθερίες της ενιαίας αγοράς στις χώρες τους. Πολλές χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της ανατολικής γειτονίας βλέπουν το μέλλον τους ως μέλη της Ένωσης και της ενιαίας αγοράς της. Η ΕΕ έχει αναλάβει ισχυρή δέσμευση να στηρίζει τα Δυτικά Βαλκάνια στην πορεία τους προς την ΕΕ.

Η ΕΕ αξιοποιεί επίσης κάθε ευκαιρία για να ενσωματώσει περαιτέρω την Ουκρανία στην ενιαία αγορά, π.χ. συνδέοντάς την με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ, αναστέλλοντας τους εισαγωγικούς δασμούς στις ουκρανικές εξαγωγές προς την ΕΕ, δημιουργώντας λωρίδες αλληλεγγύης προκειμένου να βελτιωθεί η κυκλοφορία εμπορευμάτων και προσώπων, και επιτρέποντας στην Ουκρανία να συμμετάσχει στην ευρωπαϊκή ζώνη περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού. Η Επιτροπή θα επικεντρωθεί με την Ουκρανία σε συμφωνηθείσες δράσεις προτεραιότητας⁴⁰, όπως στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, της τυποποίησης, της βιομηχανικής συνεργασίας, των τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο και της διαπίστωσης της συμμόρφωσης⁴¹, προκειμένου η Ουκρανία να ενσωματωθεί καλύτερα στην ενιαία αγορά. Ανάλογες προσπάθειες βρίσκονται σε εξέλιξη για την αντίστοιχη ενσωμάτωση της Μολδαβίας. Η ΕΕ συμπεριλαμβάνει επίσης την Ουκρανία και άλλες χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης σε ορισμένα βασικά προγράμματα της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά⁴².

³⁹ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/economy_el

⁴⁰ Σχέδιο δράσης προτεραιότητας για την ενισχυμένη εφαρμογή της σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Ουκρανίας.

⁴¹ Η Επιτροπή προετοιμάζει το έδαφος για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων (ΣΔΣΑ) με την Ουκρανία. Η Επιτροπή έχει ξεκινήσει προπαρασκευαστικές εργασίες και με τη Μολδαβία, με στόχο την έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη ΣΔΣΑ.

⁴² Για να ενισχυθεί η ενιαία αγορά επιτόπου, εγκρίθηκε σημαντική δέσμη χρηματοδότησης ύψους 4,2 δισ. ευρώ —το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά— με σκοπό να στηριχθούν διάφορες δράσεις, από τη βελτίωση της εποπτείας της αγοράς έως τη στήριξη των πολιτών και των επιχειρήσεων κατά την επίλυση

Η ενιαία αγορά είναι επίσης δύναμη προβολής, ένας **γεωπολιτικός μοχλός** που ενισχύει τη θέση και την επιρροή της ΕΕ στον κόσμο. Αποτελεί την οικονομική ραχοκοκαλιά της διεθνούς διπλωματίας της ΕΕ. Αυτή η παγκόσμια επιρροή έχει καθοριστική σημασία υπό το πρίσμα των γεωπολιτικών εξελίξεων της τελευταίας 30ετίας και του εντεινόμενου παγκόσμιου ανταγωνισμού με άλλες οικονομίες ανάλογου μεγέθους. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η ταχεία ανάπτυξη και έγκριση εμβολίων στο πλαίσιο του αυστηρού ενωσιακού καθεστώτος φαρμάκων⁴³ έδωσε στην ΕΕ μια ισχυρή πλατφόρμα για να συμβάλει στην αντιμετώπιση της COVID-19 σε παγκόσμια κλίμακα.

Το μέγεθος και η ελκυστικότητα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ ωθούν συχνά τις εταιρείες να επιλέγουν την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας και προτύπων στις παγκόσμιες δραστηριότητές τους. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα στην ΕΕ να συμβάλει στην παγκόσμια ευημερία και στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης — επιτυγχάνοντας βιώσιμη μεγέθυνση, υψηλό επίπεδο κοινωνικής προστασίας, σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων⁴⁴ και ισχυρή προστασία του περιβάλλοντος και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Από την άποψη αυτή, το ευρωπαϊκό **σύστημα τυποποίησης** αποτελεί ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς τα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα διαδραματίζουν ειδικό ρόλο που δίνει τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να αποδεικνύουν τη συμμόρφωσή τους με το δίκαιο της ΕΕ μέσω ενός προτύπου που ισχύει σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Όπως υποστηρίζεται στην πρόσφατη στρατηγική της ΕΕ για την τυποποίηση⁴⁵, τα πρότυπα συμβάλλουν σημαντικά στην ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση και μπορούν να δώσουν στην ΕΕ ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως όσον αφορά τις στρατηγικές τεχνολογίες. Τα πρότυπα μπορούν επίσης να συμβάλουν σε μια πιο συμπεριληπτική κοινωνία, διασφαλίζοντας προσβασιμότητα σ' ένα φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών καθημερινής χρήσης. Τα διεθνή πρότυπα διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο όχι μόνο για την άρση των τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο, αλλά και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων της ΕΕ στη διεθνή αγορά. Με τον εντεινόμενο γεωπολιτικό ρόλο των προτύπων, η ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ στις διαδικασίες ανάπτυξης διεθνών προτύπων είναι επίσης καθοριστική για τη διατήρηση των ενωσιακών αξιών και συμφερόντων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή διεξάγει στρατηγικούς διαλόγους με βασικούς εμπορικούς εταίρους, όπως οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία ή η Ινδία.

Η ενιαία αγορά έδωσε την ευκαιρία στην ΕΕ να καταστεί εμπορική δύναμη, δημιουργώντας ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της ΕΕ στο εξωτερικό, προβάλλοντας τους κανόνες και τις αξίες μας, συνδέοντας την ΕΕ με πόλους ανάπτυξης σε ολόκληρο τον κόσμο, διασφαλίζοντας τις εισροές που χρειαζόμαστε και παρέχοντας στήριξη σε άλλους παράγοντες με σκοπό την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας. Η ΕΕ είναι ο υπ' αριθμόν ένα εμπορικός εταίρος για 53 χώρες ανά τον κόσμο, οι οποίες αντιπροσωπεύουν από κοινού το 48 % του παγκόσμιου

προβλημάτων τους, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και τη βελτίωση της ασφάλειας των τροφίμων.

⁴³ [Εμβόλια κατά της COVID-19 | Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων \(europa.eu\)](#)

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

⁴⁵ Η στρατηγική της ΕΕ για την τυποποίηση — Δημιουργία παγκόσμιων προτύπων για μια ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ [COM(2022) 31].

ΑΕΠ. Η ενιαία αγορά παρέχει μόχλευση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο ανοικτός χαρακτήρας της ΕΕ συμβαδίζει με την τήρηση των ενωσιακών κανόνων, για παράδειγμα την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων που προκαλούνται από ξένες επιδοτήσεις⁴⁶, την απαγόρευση προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας⁴⁷ ή την εφαρμογή περιβαλλοντικά/κοινωνικά μη βιώσιμων πρακτικών. Επιπλέον, η ικανότητα της ΕΕ να χρησιμοποιεί οικονομικά εργαλεία, όπως κυρώσεις και περιοριστικά μέτρα, με σκοπό την τήρηση της διεθνούς τάξης που βασίζεται σε κανόνες εξαρτάται από μια εύρυθμη λειτουργούσα ενιαία αγορά με κομβικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία.

3. Η ΕΝΔΕΛΕΙΓΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΜΠΡΟΣ — ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Οι επέτειοι είναι μια ευκαιρία όχι μόνο να ανατρέξουμε στα επιτεύγματα του παρελθόντος, αλλά και να καθορίσουμε τις προσδοκίες και τους στόχους για το μέλλον. Σ' ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον, πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να βελτιωθεί η επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και να καλλιεργηθεί ο από κοινού ενστερνισμός της ενιαίας αγοράς σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Επίσης, οι κανόνες πρέπει, όπου είναι αναγκαίο, να εξακολουθήσουν να προσαρμόζονται στα νέα προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα που θα συμβάλουν στην υλοποίηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Μια πλήρως λειτουργική ενιαία αγορά αποτελεί το βασικό θεμέλιο της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Η ανακοίνωση της Επιτροπής για την ανταγωνιστικότητα⁴⁸, η οποία δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα ανακοίνωση, καθορίζει δράσεις που διασφαλίζουν, αφενός, ένα προβλέψιμο, συνεκτικό και απλουστευμένο **κανονιστικό πλαίσιο ευνοϊκό** προς τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και, αφετέρου, τη διαθεσιμότητα των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την οικονομική ανάπτυξη, ενώ επιταχύνουν και βελτιώνουν την πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Στο μέλλον, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς, ώστε να αποτελέσει στέρεη βάση για μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται σε δύο βασικούς τομείς για περαιτέρω δράση:

- **επιβολή των υφιστάμενων κανόνων της ενιαίας αγοράς και άρση των φραγμών σε επίπεδο κρατών μελών**, ιδίως των φραγμών στη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών και στα βιομηχανικά οικοσυστήματα με το μεγαλύτερο δυναμικό οικονομικής ολοκλήρωσης (λιανικό εμπόριο, κατασκευές, τουρισμός, επιχειρηματικές υπηρεσίες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας):

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά.

⁴⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την απαγόρευση των προϊόντων καταναγκαστικής εργασίας στην αγορά της Ένωσης [COM(2022) 453 final].

⁴⁸ COM(2023) 168.

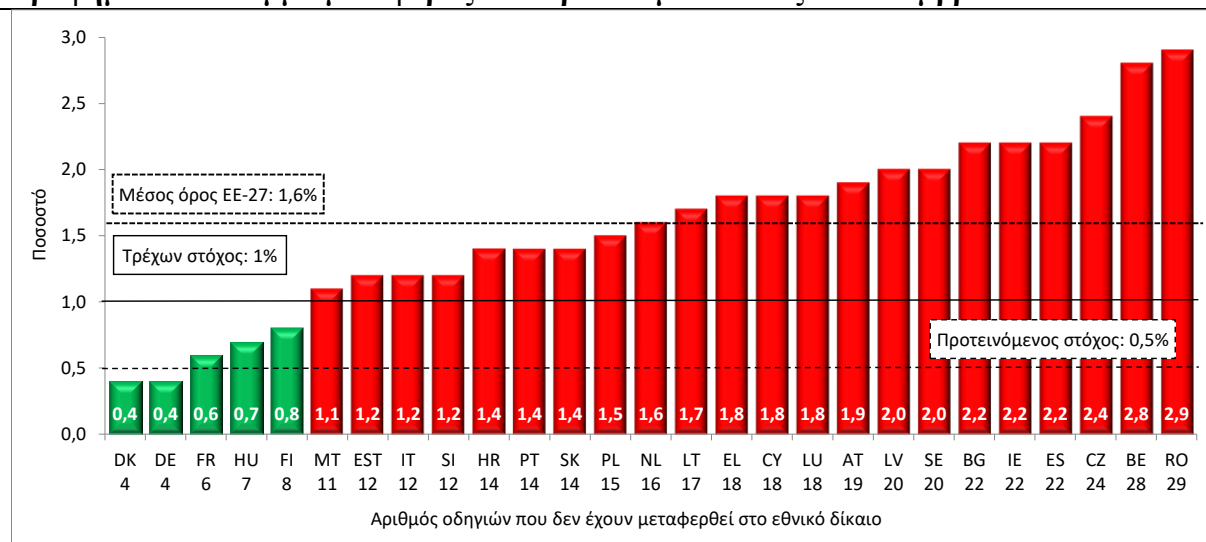
- συνέχιση της προώθησης της πράσινης και της ψηφιακής διάστασης της ενιαίας αγοράς ως πηγής καινοτομίας, ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας.

3.1. Επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και άρση των φραγμών σε επίπεδο κρατών μελών

Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από την ενιαία αγορά μόνο όταν οι κανόνες της ΕΕ εφαρμόζονται και επιβάλλονται σωστά⁴⁹. Η διασφάλιση της ορθής καθημερινής εφαρμογής των κανόνων της ενιαίας αγοράς αποτελεί συλλογική ευθύνη της Επιτροπής και των κρατών μελών. Ειδικότερα, η ορθή εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων βασίζεται στις προσπάθειες των εθνικών αρχών προκειμένου οι ρυθμίσεις αυτές να παράγουν πλήρως αποτελέσματα.

Η ορθή και έγκαιρη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο είναι κρίσιμης σημασίας για να διασφαλιστεί ότι η νομοθεσία για την ενιαία αγορά επιτυγχάνει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματά της. Το μέσο έλλειμμα μεταφοράς των οδηγιών για την ενιαία αγορά στο εθνικό δίκαιο⁵⁰ υπερβαίνει πλέον το όριο του 1 % που είχε ορίσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2007. Μόνο πέντε κράτη μέλη έχουν επιτύχει τον συμφωνηθέντα στόχο (βλ. γράφημα 3). Οι οδηγίες πρέπει επίσης να μεταφέρονται και να εφαρμόζονται ορθά στην πράξη, με ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα αδικαιολόγητου κανονιστικού υπερθεματισμού. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη πρέπει να βελτιώσουν σημαντικά την κατάσταση που επικρατεί (βλ. γράφημα 4).

Γράφημα 3: Έλλειμμα μεταφοράς των κρατών μελών στις 10 Δεκεμβρίου 2021⁵¹

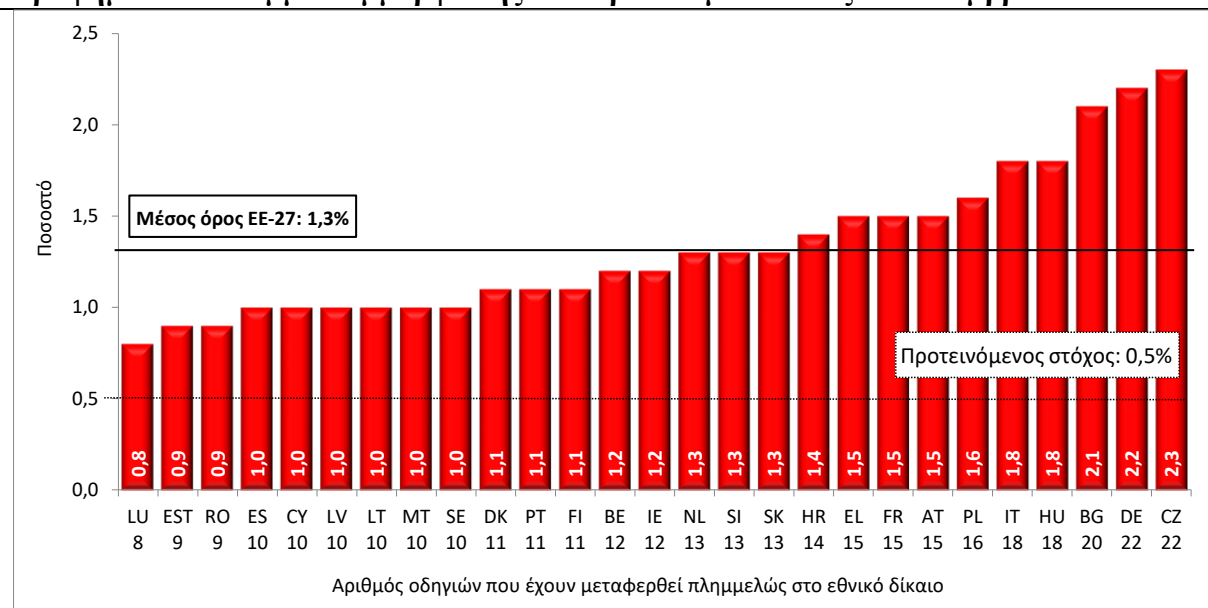
Πηγή: Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς⁵².

⁴⁹ Βλ. επίσης πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Επιβολή του δικαίου της ΕΕ για μια Ευρώπη που παράγει αποτελέσματα» [COM(2022) 518 final].

⁵⁰ [Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς 2022](#). Στην εν λόγω ανάλυση εξετάζονται 997 οδηγίες και 5 669 κανονισμοί για τη διασφάλιση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς που τέθηκαν σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2021.

⁵¹ Βλ. υποσημειώσεις 65 έως 68 για λεπτομέρειες σχετικά με τους στόχους όσον αφορά το έλλειμμα επιβολής της νομοθεσίας.

Γράφημα 4: Έλλειμμα συμμόρφωσης των κρατών μελών στις 10 Δεκεμβρίου 2021

Πηγή: Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς⁵³.

Δεν υπάρχει ενιαία προσέγγιση για την πλήρη αξιοποίηση των κανόνων της ενιαίας αγοράς, αλλά, σε κάθε περίπτωση, απαιτείται εδραία νοοτροπία συμμόρφωσης και πνεύμα σύμπραξης για την επιτυχή διαχείριση της ενιαίας αγοράς. Η Επιτροπή είναι ταγμένη στη συνεργασία με τα κράτη μέλη στο κατάλληλο διοικητικό τους επίπεδο με σκοπό τη στήριξη και την προώθηση της φιλόδοξης εφαρμογής των κανόνων της ενιαίας αγοράς. Η Επιτροπή, συμπληρώνοντας αυτή τη συνεργασία, θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει αυστηρή πολιτική επιβολής της νομοθεσίας προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι από κοινού συμφωνηθέντες κανόνες της ΕΕ εφαρμόζονται επίσης ορθά σε συλλογικό επίπεδο από όλα τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή ακολουθεί **στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας** και εφαρμόζει επιτυχώς το σχέδιο δράσης του 2020 σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας στην ενιαία αγορά⁵⁴, εστιάζοντας σε κρίσιμα ζητήματα. Στα ζητήματα αυτά περιλαμβάνονται τα εξής: η διασφάλιση της ελευθερίας εγκατάστασης, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας των επαγγελματιών για τη γεφύρωση των ελλείψεων σε δεξιότητες· η εξασφάλιση ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις επιτρέπουν στις μεν επιχειρήσεις να ανταγωνίζονται σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, στους δε δημόσιους πόρους να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά· η αντιμετώπιση των αθέμιτων πρακτικών πληρωμών και των καθυστερήσεων πληρωμών· και η επιβολή των ευρωπαϊκών προτύπων προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.

⁵² [Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς 2022](#).

⁵³ [Πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς 2022](#).

⁵⁴ Όπως περιγράφεται στο παράρτημα 1: Απολογισμός της εφαρμογής του σχεδίου δράσης του 2020 σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας στην ενιαία αγορά — [Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά 2023](#). Όλες οι δράσεις του μακροπρόθεσμου σχεδίου δράσης για την καλύτερη εφαρμογή και επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς έχουν υλοποιηθεί ή δρομολογηθεί.

Τον Φεβρουάριο του 2023 η Επιτροπή εξέδωσε 24 αποφάσεις επί παραβάσει για να άρει τα εμπόδια στην ενιαία αγορά υπηρεσιών και να διευκολύνει τη λειτουργία των επιχειρήσεων στην ΕΕ⁵⁵. Ταυτόχρονα, η λήψη αυστηρών μέτρων από την Επιτροπή για την επιβολή της νομοθεσίας κατέστησε δυνατή την περάτωση 18 διαδικασιών επί παραβάσει λόγω πραγματικών βελτιώσεων στην ενιαία αγορά υπηρεσιών.

Αδικαιολόγητοι φραγμοί προκύπτουν όταν το εθνικό δίκαιο έρχεται σε σύγκρουση με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς ή όταν οι κανόνες αυτοί μεταφέρονται ή εφαρμόζονται ελλιπώς ή ανεπαρκώς σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων λόγω διοικητικών πρακτικών των εθνικών αρχών. Παρεμποδίζουν την ικανότητα των επιχειρήσεων να ακμάσουν, να παραμείνουν ανταγωνιστικές και να αξιοποιήσουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Ορισμένα είδη εμποδίων έχουν αποδειχθεί ανθεκτικά: το 60 % των εμποδίων που αναφέρουν οι επιχειρήσεις ότι αντιμετωπίζουν σήμερα έχουν τον ίδιο χαρακτήρα με τα εμπόδια που είχαν αναφερθεί πριν από 20 χρόνια⁵⁶. Πολλά από αυτά αφορούν **εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις καθώς και διοικητικές πρακτικές**, οι οποίες, σε πρώτο βαθμό, πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα από τα κράτη μέλη. Τα εμπόδια που επιβραβιώθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την πολυπλοκότητα των εθνικών διαδικασιών και την έλλειψη σχετικής ενημέρωσης, τις δυσανάλογες εθνικές απαιτήσεις στον τομέα των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας των επαγγελματιών, τις επαχθείς διοικητικές απαιτήσεις για την απόσπαση εργαζομένων, και τις δυσκολίες που συνεπάγεται η φορολογία σε διασυνοριακό πλαίσιο. Πολλά από αυτά τα εμπόδια δεν αίρονται με νομοθετική εναρμόνιση και, ως εκ τούτου, η μείωση των εμποδίων σε εθνικό επίπεδο παραμένει ο πρωταρχικός στόχος. Το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης βοηθά τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη δημόσια διοίκηση και να δημιουργήσουν ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Οι υπηρεσίες είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για την οικονομία της ΕΕ. Αντιπροσωπεύουν περίπου το 70 % του ΑΕΠ της ΕΕ και το 73 % της συνολικής απασχόλησης. Οι υπηρεσίες καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων και πληθώρα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Σε ορισμένους τομείς η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών λειτουργεί ικανοποιητικά, καθώς διευκολύνεται από τις ψηφιακές τεχνολογίες και τους εναρμονισμένους κανόνες. Άλλοι τομείς εξακολουθούν να είναι κυρίως εγχώριες αγορές, ενίοτε λόγω εγγενών παραγόντων της εκάστοτε υπηρεσίας (π.χ. προτιμήσεις περιφερειακής ή εθνικής αγοράς). Όπου υπάρχει περιθώριο για μεγαλύτερη ενοποίηση στον τομέα των υπηρεσιών, αυτό αφορά εμπόδια που συνήθως συνδέονται με τις **εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις** στον τομέα των επιχειρηματικών υπηρεσιών, τις περιοριστικές απαιτήσεις αδειοδότησης στον τομέα του λιανικού εμπορίου, τις κανονιστικές και διοικητικές απαιτήσεις που περιπλέκουν τη διασυνοριακή παροχή κατασκευαστικών υπηρεσιών, καθώς και τους περιορισμούς στον τουρισμό — τόσο για τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών όσο και ως προς τις απαιτήσεις για υπηρεσίες στέγασης.

Η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή και οι ανταλλαγές πληροφοριών, καθώς και οι ανταλλαγές απόψεων, ιδίως στο Συμβούλιο

⁵⁵ [Ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών: Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2245).

⁵⁶ Βλ. [30 years of single market – taking stock and looking ahead](#) (30 χρόνια ενιαίας αγοράς — Απολογισμός και προοπτικές), Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2022.

Ανταγωνιστικότητας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της ενιαίας αγοράς, αποτρέποντας ευθύς εξαρχής τις παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ και, αν αυτό δεν καταστεί εφικτό, αντιμετωπίζοντάς τες στη συνέχεια.

Το έργο της **ειδικής ομάδας για την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς (SMET)**⁵⁷, η οποία συστάθηκε το 2020, κατέδειξε πόσο σημαντική είναι η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής για την άρση των συγκεκριμένων εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις της ΕΕ στην ενιαία αγορά. Οι κοινές και εντατικές εργασίες σ' αυτό το καινοτόμο φόρουμ επικεντρώνονται στην απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου και στη μείωση των διοικητικών εμποδίων σε συγκεκριμένους τομείς. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της SMET, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να απλουστεύσουν τους περιορισμούς για τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις που παρέχουν προσωρινές διασυνοριακές υπηρεσίες και, βάσει ορθών πρακτικών, να καταργήσουν τους προηγούμενους ελέγχους επαγγελματικών προσόντων για 247 επαγγέλματα, καθώς και να αναθεωρήσουν και να μειώσουν τις διοικητικές απαιτήσεις και τα απαιτούμενα έγγραφα.

Η SMET εντόπισε επίσης πάνω από 80 από τα πιο πιεστικά εμπόδια στην ομαλή και ταχεία χορήγηση αδειών για την ανάπτυξη εγκαταστάσεων αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Με δεδομένο ότι υπάρχουν 50 000 ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η άρση των εμποδίων αυτών θα διευκολύνει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, θα καταστήσει την ΕΕ ελκυστικότερη ως τόπο επενδύσεων και θα συμπληρώσει ικανοποιητικά την πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, η οποία αποσκοπεί στη διευκόλυνση και την επιτάχυνση των επενδύσεων σε κατασκευαστικά έργα με τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών, ώστε να αυξηθεί σημαντικά η παραγωγή ηλιακών συλλεκτών, ανεμογεννητριών και άλλων τεχνολογιών καθαρής ενέργειας στην Ευρώπη. Το ισχύον νομικό πλαίσιο για την αδειοδότηση της ανάπτυξης εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (βάσει της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) θα συμπληρωθεί σύντομα, μέσω της εν λόγω νομοθεσίας, με εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο το οποίο θα αποβλέπει επίσης στον εξορθολογισμό της αδειοδότησης νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων που παράγουν τέτοιες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων έργων μεγέθους γιγαντιαίων εργοστασίων. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη σημασία του SMET ως εργαλείου συνεργασίας με τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των εμποδίων στην ενιαία αγορά και, ως εκ τούτου, βασίζεται στη συνέχιση των κοινών προσπάθειών με στόχο απτά αποτελέσματα στο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Η διατήρηση της υφιστάμενης **διαρθρωμένης συνεργασίας με επιχειρηματικούς φορείς**, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του βιομηχανικού φόρουμ⁵⁸, του Enterprise Europe Network

⁵⁷ https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/single-market-task-force-continues-tackle-barriers-single-market-2022-11-29_el

⁵⁸ Στο βιομηχανικό φόρουμ συμμετέχουν κράτη μέλη, επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, συνδικαλιστικές οργανώσεις και η κοινωνία των πολιτών. Λειτουργεί ως πλαίσιο διαβούλευσης για τα ενδιαφερόμενα μέρη και αναδεικνύει την κατάσταση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Το φόρουμ βασίζεται επίσης σε ειδική ομάδα που είναι επιφορτισμένη να αξιολογεί την κατάσταση της ενιαίας αγοράς. Συμβάλλει επίσης ενεργά στις οδούς μετάβασης, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη και τις ρυθμιστικές προκλήσεις που πλήττουν τη διττή μετάβαση και την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Λειτουργεί ως πλαίσιο ανταλλαγής απόψεων αλλά και ως πηγή πληροφοριών για ζητήματα που απασχολούν τη βιομηχανία και για τον τρόπο αντιμετώπισής τους. Το φόρουμ συνεδριάζει σε επίπεδο ολομέλειας 2-3 φορές τον χρόνο, με πιο πρόσφατη φορά στις 7 Μαρτίου 2023.

(EEN), του δικτύου εθνικών απεσταλμένων των ΜΜΕ και του δικτύου συνεργατικών σχηματισμών, είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την καλύτερη κατανόηση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν. Οι εργασίες αυτές θα τροφοδοτηθούν από αναλυτικές εργασίες, όπως η ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και η ετήσια έκθεση SMET. Ο **πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς** αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να κατανοήσουν τα εναπομείναντα εμπόδια και να σχεδιάσουν μέτρα για την άρση τους. **Η Επιτροπή θα παρακολουθεί προσεκτικά επιλεγμένους δείκτες από τον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς και άλλες συναφείς πηγές που σχετίζονται με την επιβολή της νομοθεσίας και το επιχειρηματικό περιβάλλον**, όπως τα ελλείμματα μεταφοράς και συμμόρφωσης, οι δημόσιες συμβάσεις, οι καθυστερήσεις πληρωμών από τις δημόσιες αρχές και η διαθεσιμότητα ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και τους δείκτες που αναπτύσσονται στις συστάσεις μεταρρύθμισης για τις επαγγελματικές υπηρεσίες.⁵⁹

Για να βελτιωθεί περαιτέρω η προδραστική και πρακτική επίλυση των προβλημάτων της ενιαίας αγοράς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις **θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα υφιστάμενα μέσα συνεργασίας** και να ληφθεί **επείγουσα δράση από τα κράτη μέλη προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα εθνικά κέντρα SOLVIT⁶⁰** διαθέτουν επαρκείς και κατάλληλους ανθρώπινους πόρους. Ο έλεγχος των εθνικών μέτρων πριν από τη θέσπισή τους έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματικός για την πρόληψη των συγκρούσεων με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς. Το SOLVIT κατάφερε να επιλύσει περισσότερες από 2 000 υποθέσεις το 2021⁶¹, με μέσο ποσοστό επίλυσης 87 %.

Ο μηχανισμός κοινοποίησης που προβλέπεται από την **οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά (σύστημα κοινοποίησης)**⁶² έχει εξελιχθεί σ' ένα πραγματικά προληπτικό εργαλείο, το οποίο ενισχύει τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σε πρώιμο στάδιο, για παράδειγμα όσον αφορά τη μεταφορά χαμηλών εκπομπών ή την ανακύκλωση και τη μείωση των αποβλήτων.

Προκειμένου να βελτιωθεί η συμμόρφωση με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς, η Επιτροπή προτίθεται να **απλουστεύσει τις υποχρεώσεις κοινοποίησης των κρατών μελών με τη δημιουργία ενιαίου σημείου εισόδου για τις κοινοποιήσεις** σχετικά με την ενιαία αγορά. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη είναι αναγκασμένα να χρησιμοποιούν διάφορα εργαλεία κοινοποίησης, τα οποία έχουν θεσπιστεί με διάφορες νομοθετικές πράξεις για την ενιαία

⁵⁹ Σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς, η πιο πρόσφατη βαθμολογία για την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις ήταν πολύ υψηλή (περίπου 80 ή περισσότερο) για τα δύο τρίτα των κρατών μελών. Αντιθέτως, το 2022, 19 από τα 27 κράτη μέλη εμφάνισαν μεγαλύτερες καθυστερήσεις στις δημόσιες πληρωμές απ' ό,τι το 2019. Συνολικά, οι δείκτες δημόσιων συμβάσεων υποδηλώνουν σταθερή κατάσταση, με ελαφρά βελτίωση. Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω πρόοδο σε αρκετά κράτη μέλη όσον αφορά, π.χ., το ποσοστό των διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων με έναν μόνο προσφέροντα και το μερίδιο των απευθείας αναθέσεων. Ως προς τις επαγγελματικές υπηρεσίες, ο πίνακας αποτελεσμάτων παρουσιάζει ελάχιστη ή μηδενική πρόοδο μεταξύ του 2007 και του 2021 όσον αφορά τη μείωση των κανονιστικών φραγμών για την είσοδο σε επαγγέλματα και την άσκησή τους. Οι νομικές υπηρεσίες παραμένουν το πλέον προστατευόμενο επάγγελμα στην ενιαία αγορά.

⁶⁰ Εθνικά κέντρα SOLVIT — Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

⁶¹ SOLVIT's Helping Hand in the Single Market: celebrating 20 years (Η συμβολή του SOLVIT στην ενιαία αγορά κατά την 20ή επέτειό του) https://ec.europa.eu/solvit/docs/2022/anniversary_report_web_en.pdf.

⁶² [Οδηγία για τη διαφάνεια της ενιαίας αγοράς — EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

αγορά. Η ενιαία θυρίδα κοινοποίησης θα δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να πραγματοποιούν το σύνολο των κοινοποιήσεων σ' ένα μόνο μέρος.

Στον τομέα των υπηρεσιών, η Επιτροπή δρομολογεί επίσης διαδικασία προτεραιότητας για να αντιμετωπίσει από κοινού με τα κράτη μέλη τα **εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών σε βιομηχανικά οικοσυστήματα με υψηλό περιεχόμενο υπηρεσιών** που δεν έχουν αξιοποιήσει τις δυνατότητές τους για διασυνοριακό εμπόριο. Τα οικοσυστήματα αυτά είναι ιδίως οι κατασκευές, το λιανικό εμπόριο, ο τουρισμός και οι επιχειρηματικές υπηρεσίες.

Πολλοί φραγμοί δεν έχουν επιβληθεί συνειδητά ως τέτοιοι — συχνά είναι απλώς το αποτέλεσμα διαφορετικών τρόπων δράσης, που έχουν σχεδιαστεί σε διαφορετικές χρονικές στιγμές στα διάφορα κράτη μέλη και αποβλέπουν στην αντιμετώπιση εθνικών ή τοπικών ζητημάτων. Ενδέχεται να μην αντιτίθενται σαφώς προς τη Συνθήκη ή προς εναρμονισμένους κανόνες. Παρ' όλα αυτά, μπορούν να παρεμποδίζουν σημαντικά τις διασυνοριακές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, παρά τα οφέλη που όλοι και όλες μπορούμε να αντλήσουμε από την πιο απρόσκοπτη διεξαγωγή των συναλλαγών, ισχυρά κατεστημένα συμφέροντα, άλλες προτεραιότητες με εντονότερο πολιτικό πρόσημο και/ή η απλή δύναμη της αδράνειας μπορεί να εμποδίσουν την εξεύρεση πρακτικών λύσεων. Η Επιτροπή δεν μπορεί να είναι η μοναδική φωνή που εκφράζει το συμφέρον της ενιαίας αγοράς, μέσω της εξουσίας της για επιβολή της νομοθεσίας και της ικανότητάς της για επίτευξη συγκλίσεων. Η ενιαία αγορά χρειάζεται να αποκτήσει δική της φωνή και εντός των εθνικών διοικήσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει σε κάθε κράτος μέλος να συστήσει ειδική **υπηρεσία ενιαίας αγοράς με στόχο την αντιμετώπιση των φραγμών στην ενιαία αγορά**. Η υπηρεσία αυτή θα πρέπει να διαθέτει υψηλόβαθμα στελέχη και κατάλληλους πόρους καθώς και μόνιμη εντολή, ώστε να εγείρει ζητήματα προδραστικά και να προτείνει λύσεις στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος λήψης αποφάσεων⁶³. Οι εργασίες της θα συμπληρώνουν τα συνεργατικά εργαλεία, όπως το SOLVIT και το SMET, και θα μπορούν να συμβάλουν ιδίως στην άρση των εμποδίων που παραμένουν στον τομέα των υπηρεσιών.

Η **πρόληψη νέων εμπορικών φραγμών** είναι εξαιρετικά σημαντική και έχει ιδιαίτερη σημασία στον τομέα των υπηρεσιών, όπου η ποικιλομορφία των εθνικών ρυθμίσεων και τα ισχυρά κατεστημένα συμφέροντα έχουν περιορίσει την ικανότητα επίτευξης μεγαλύτερης ολοκλήρωσης στην ενιαία αγορά. Η **οδηγία για τις υπηρεσίες** απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε οι νέες ρυθμίσεις που θεσπίζουν να είναι δικαιολογημένες και αναλογικές, ιδίως όσον αφορά περιορισμούς όπως οι εδαφικοί περιορισμοί, οι κανόνες για το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εταιρειών ή τα σταθερά τιμολόγια. Η οδηγία για τις υπηρεσίες υποχρεώνει επίσης τα κράτη μέλη να κοινοποιούν αυτές τις νέες απαιτήσεις στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη.

Επιπλέον, από το 2020 η **οδηγία για τον έλεγχο αναλογικότητας** παρέχει ένα πλαίσιο στο οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να αξιολογούν και να εξηγούν τον αναλογικό και μη διακρισιακό χαρακτήρα τυχόν νέων εθνικών κανόνων προτού τεθούν σε ισχύ. Ωστόσο, εφαρμόζεται μόνο σε ένα τμήμα της οικονομίας των υπηρεσιών, δηλαδή στις νομοθετικά κατοχυρωμένες επαγγελματικές υπηρεσίες. Η Επιτροπή προτίθεται να διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τρόπους βέλτιστης χρήσης αυτού του πλαισίου — για τις υπηρεσίες

⁶³ Ο ρόλος της θα πρέπει να προσαρμόζεται στα διάφορα συστήματα διακυβέρνησης, π.χ. στα ομοσπονδιακά συστήματα, ή όπου υπάρχει σημαντική αποκέντρωση.

γενικότερα και όχι μόνο για τα επαγγέλματα. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την προσαρμογή του εργαλείου κοινοποίησης της οδηγίας για τις υπηρεσίες και με την παροχή πρόσθετης στοχευμένης καθοδήγησης στα κράτη μέλη με σκοπό την εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων αναλογικότητας. Έτσι θα βελτιωθούν σημαντικά οι κανονιστικές ρυθμίσεις και θα καταστούν πολύ λιγότερο περιοριστικές, ενώ θα αποτραπεί η εκ των υστέρων επιβολή κανόνων, η οποία είναι δαπανηρή διαδικασία που δημιουργεί περιττές αντιπαραθέσεις.

Σημαντικός αριθμός κρατών μελών έχει αρχίσει να συνεργάζεται με την Επιτροπή με σκοπό την εθελοντική καθιέρωση **κοινής ηλεκτρονικής δήλωσης για τους αποσπασμένους εργαζομένους**⁶⁴. Η Επιτροπή καλεί όλα τα κράτη μέλη να εργαστούν για την ολοκλήρωση των εργασιών τους έως το τέλος του 2023.

Απαιτείται **ανανεωμένη πολιτική δέσμευση** σε όλα τα επίπεδα για να ενταθεί η εφαρμογή και η επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και να υλοποιηθούν οι προηγούμενες δεσμεύσεις⁶⁵. Η Επιτροπή θα γνωστοποιεί τακτικά τα **αποτελέσματα του πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς στις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την ενιαία αγορά**, ιδίως στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας. Κατά τις συζητήσεις θα πρέπει να αξιολογείται η πρόοδος ως προς την επίτευξη των στόχων και να προσδιορίζονται πιθανά πρόσθετα μέτρα για τη βελτίωση των επιδόσεων των κρατών μελών όσον αφορά την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και για τη μείωση των περιττών και δυσανάλογων φραγμών.

Η Επιτροπή παραπέμπει στην προηγούμενη έκκλησή της προς τα κράτη μέλη να δεσμευτούν ότι θα περιορίσουν το έλλειμμα μεταφοράς στο 0,5 % για όλες τις οδηγίες⁶⁶ και στο 0 % για τις οδηγίες των οποίων η εφαρμογή έχει καθυστερήσει περισσότερο από δύο έτη⁶⁷. Ομοίως, η Επιτροπή παραπέμπει στην προηγούμενη πρότασή της για περιορισμό του ελλείμματος συμμόρφωσης στο 0,5 % για όλες τις οδηγίες⁶⁸. Επιπλέον, για τις υποθέσεις που αφορούν τη μη κοινοποίηση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή πρότεινε ως στόχο τους 12 μήνες από την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής έως τη διευθέτηση της υπόθεσης ή την παραπομπή της στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁶⁹.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, **η Επιτροπή προτείνει να τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι για την επιβολή της νομοθεσίας, ώστε να περιοριστεί στο 0,5 % τόσο το έλλειμμα μεταφοράς όσο και το έλλειμμα συμμόρφωσης. Προτείνει επίσης να καθοριστεί κριτήριο**

⁶⁴ Έως τις αρχές του 2023, και έπειτα από διαβουλεύσεις και μια μελέτη σκοπιμότητας, 20 κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει να εργαστούν για την κατάρτιση κοινού εντύπου, όπως ανακοινώθηκε στην επικαιροποίηση της βιομηχανικής στρατηγικής 2021.

⁶⁵ Έλλειμμα μεταφοράς: 1 % για τις οδηγίες σχετικά με την ενιαία αγορά που δεν έχουν ακόμη κοινοποιηθεί πλήρως στην Επιτροπή —σύμφωνα με τον στόχο που καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Βρυξέλλες, 8-9 Μαρτίου 2007— και 0 % για τις οδηγίες των οποίων η εφαρμογή έχει καθυστερήσει περισσότερο από δύο έτη — σύμφωνα με τον στόχο που καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15-16 Μαρτίου 2002.

⁶⁶ Για το έλλειμμα μεταφοράς η Επιτροπή πρότεινε ως στόχο το 0,5 % στην Πράξη για την Ενιαία Αγορά [COM(2011) 206].

⁶⁷ Στόχος 0 % για τη μεταφορά οδηγιών των οποίων η εφαρμογή έχει καθυστερήσει περισσότερο από δύο έτη, ο οποίος καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 15-16 Μαρτίου 2002

⁶⁸ Για το έλλειμμα συμμόρφωσης η Επιτροπή πρότεινε ως στόχο το 0,5 % στην Πράξη για την Ενιαία Αγορά [COM(2011) 206].

⁶⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής — «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» [C(2016) 8600].

αναφοράς για το SOLVIT, με στόχο την επίλυση τουλάχιστον του 90 % των υποθέσεων εντός 12 μηνών σε κάθε κράτος μέλος. Η Επιτροπή θα κοινοποιήσει επίσης τις παρατηρήσεις της σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την άρση των φραγμών στην ενιαία αγορά στο πλαίσιο συνεργατικών εργαλείων όπως το SMET.

3.2. Συνέχιση της προώθησης της πράσινης και της ψηφιακής διάστασης της ενιαίας αγοράς

Η ενιαία αγορά θα έχει καίρια σημασία για την **πράσινη μετάβαση** της ΕΕ και την **κυκλική οικονομία**. Η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει την πρωτοκαθεδρία της στις καθαρές τεχνολογίες και το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα όσον αφορά την απανθρακοποίηση, ώστε να είναι σε θέση να επιτύχει οικονομία μηδενικών εκπομπών. Είναι αναγκαία η αποτελεσματικότερη χρήση υλικών και άλλων πόρων, καθώς και η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία που διατηρεί την αξία των υλικών στα προϊόντα και ελαχιστοποιεί τα απόβλητα. Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία αναπτύσσεται με φιλόδοξους στόχους για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Κοινοί κανόνες που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την ΕΕ θα διευκολύνουν τις επιχειρήσεις να αρθούν στο ύψος των προκλήσεων και, έτσι, να επιτύχουν τους στόχους μας — ενδεχομένως και σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι **κανόνες οικολογικού σχεδιασμού για βιώσιμα προϊόντα** διευκολύνουν και αυξάνουν την ανάκτηση και την ανακύκλωση υλικών από προϊόντα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, ελαχιστοποιώντας την παραγωγή αποβλήτων. Η **πρωτοβουλία για διαβατήριο προϊόντων** θα δώσει τη δυνατότητα στους καταναλωτές και στους φορείς εκμετάλλευσης να έχουν εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση των προϊόντων, καθώς και σχετικά με το ανακυκλωμένο και ανακυκλώσιμο περιεχόμενο των προϊόντων.

Το πλαίσιο της ΕΕ για τα βιώσιμα χρηματοοικονομικά παρέχει εργαλεία που βοηθούν τα ιδιωτικά κεφάλαια να επενδύσουν σε πράσινες δραστηριότητες και να χρηματοδοτήσουν τη μετάβαση. Η ταξινόμια της ΕΕ παρέχει κατάλογο βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των επενδυτών που αναζητούν καθαρές τεχνολογίες και βιώσιμες επενδύσεις.

Αν και ο τρέχων σχεδιασμός της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ έχει ως αποτέλεσμα, εδώ και πολλά χρόνια, μια αποδοτική και επαρκώς ολοκληρωμένη αγορά, η οποία ενθαρρύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και καθαρών ευέλικτων τεχνολογιών, η πρόσφατη ενεργειακή κρίση ανέδειξε μια σειρά από ελλείψεις, οι οποίες έχουν εκθέσει τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις σε σημαντικές αυξήσεις τιμών που αποτυπώνονται στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας. Ως απάντηση στην κρίση, η ΕΕ ενέκρινε εργαλειοθήκη για τις τιμές της ενέργειας με μέτρα για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών (όπως μέτρα εισοδηματικής στήριξης, φορολογικές ελαφρύνσεις και μέτρα εξοικονόμησης και αποθήκευσης φυσικού αερίου), καθώς και το σχέδιο REPowerEU με περαιτέρω μέτρα και χρηματοδότηση για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προκειμένου να μειωθεί η

εξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Η Επιτροπή πρότεινε μεταρρύθμιση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας⁷⁰.

Η **ψηφιοποίηση** είναι ευρύτατα διαδεδομένη και μέρος της καθημερινής μας ζωής. Αποτελεί βασική κινητήρια δύναμη της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης και της ευμάρειας και ευημερίας των κοινωνιών μας. Η **πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες** και η **πράξη για τις ψηφιακές αγορές** αναθέτουν στην Επιτροπή νέες άμεσες, ερευνητικές και εκτελεστικές εξουσίες που είναι ήδη γνωστές σε ορισμένους άλλους τομείς, όπως το δίκαιο του ανταγωνισμού ή η ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η Επιτροπή δεσμεύεται να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα έρευνας και επιβολής και να ασκήσει τις εποπτικές εξουσίες της έναντι των πολύ μεγάλων διαδικτυακών πλατφορμών και των πολύ μεγάλων διαδικτυακών μηχανών αναζήτησης καθώς και των ρυθμιστών της πρόσβασης, όταν δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες ή την πράξη για τις ψηφιακές αγορές.

Οι Ευρωπαίοι και οι Ευρωπαίες σε ολόκληρη την ενιαία αγορά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε **αξιόπιστη, γρήγορη και ασφαλή συνδεσιμότητα** οπουδήποτε στην Ένωση, διασφαλίζοντας ότι όλες οι κρίσιμες ενωσιακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των ψηφιακών υποδομών, είναι εξαιρετικά ασφαλείς. Παράλληλα με την πρόταση **πράξης για τις υποδομές gigabit**, που εγκρίθηκε στις 23 Φεβρουαρίου, η Επιτροπή δρομολόγησε ευρεία διερευνητική διαβούλευση σχετικά με το μέλλον του τομέα της συνδεσιμότητας. Η διαβούλευση διερευνά επίσης τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να **κινηθούμε προς μια πραγματική ενιαία αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών**. Η εξέλιξη αυτή θα λειτουργήσει τελικά προς όφελος των πολιτών, αφού θα αποκτήσουν καλύτερες και πιο προσιτές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα 2020 αποσκοπεί στη δημιουργία πραγματικής ενιαίας αγοράς δεδομένων στην οποία τηρούνται πλήρως οι ευρωπαϊκοί κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων και υπάρχει νομική σαφήνεια ως προς το πρόσωπο που μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεδομένα και να τα χρησιμοποιεί και υπό ποιες προϋποθέσεις. Τον Φεβρουάριο του 2022 η Επιτροπή πρότεινε την πράξη για τα δεδομένα, ώστε να καθοριστεί το βασικό πλαίσιο με στόχο τη διασφάλιση της δικαιοσύνης στο ψηφιακό περιβάλλον, την τόνωση μιας ανταγωνιστικής αγοράς δεδομένων, τη δημιουργία ευκαιριών για καινοτομία που βασίζεται στα δεδομένα και την εξασφάλιση μεγαλύτερης προσβασιμότητας των δεδομένων από όλους και όλες. Το γενικό πλαίσιο θα υποστηριχθεί από τη δημιουργία και τη διασύνδεση **κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων** σε στρατηγικούς τομείς και πεδία δημόσιου συμφέροντος.

Παράλληλα με τη δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης, η **Επιτροπή δρομολογεί έναν χώρο δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις**⁷¹, που θα εξασφαλίσει πιο προσβάσιμα και καλύτερης ποιότητας δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου 2 τρισ. ευρώ (σχεδόν το 13,6 % του ΑΕΠ της ΕΕ)⁷². Αυτός ο χώρος δεδομένων θα

⁷⁰ COM(2023) 148 final.

⁷¹ C(2023) 1696.

⁷² Μέχρι σήμερα, μόνο ένα μικρό μέρος των δεδομένων, από το μόλις 20 % του συνόλου των προσφορών, είναι διαθέσιμο και μπορεί να αναζητηθεί για ανάλυση σ' ένα μέρος, τη βάση δεδομένων Tenders Electronic Daily (TED). Το υπόλοιπο 80 % των δεδομένων είναι διάσπαρτο και με διαφορετικούς μορφότυπους σε πολλαπλά συστήματα στα κράτη μέλη.

δημιουργήσει ίσους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν προσφορές για έργα δημόσιων συμβάσεων οπουδήποτε στην ΕΕ. Θα αποτελέσει ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τις ΜΜΕ. Επιπλέον, θα βοηθήσει τους αγοραστές του δημόσιου τομέα και τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις στρατηγικές τους όσον αφορά τις επενδύσεις και την υποβολή προσφορών, και θα παράσχει σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μεγαλύτερη διαφάνεια και καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής.

Ο προτεινόμενος **ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία** όχι μόνο θα ενδυναμώσει τους μεμονωμένους ασθενείς, αλλά θα καταστήσει επίσης δυνατή την έρευνα και τις καινοτομίες που σχετίζονται με την υγεία σε ευρωπαϊκή κλίμακα⁷³. Πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί ο υπερβολικός κατακερματισμός της ενιαίας αγοράς φαρμακευτικών προϊόντων, προκειμένου να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των φαρμάκων προς όφελος των ασθενών στην ΕΕ.

Έπειτα από δεκαετίες συζητήσεων, το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα γίνει επιτέλους πραγματικότητα τον Ιούνιο του 2023. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί την **από καιρό αναμενόμενη εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς στον τομέα της τεχνολογίας**. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας συνιστούν τα ισχυρότερα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τα οποία έχουν καίρια σημασία για τις επενδύσεις στην ψηφιακή μετάβαση. Οι προσομοιώσεις δείχνουν ότι το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα μπορούσε να αυξήσει τις ετήσιες άμεσες ξένες επενδύσεις στην ΕΕ κατά 1,8 δισ. ευρώ⁷⁴. Το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα συνοδεύεται από μεταρρύθμιση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που είναι ουσιώδη για τη λειτουργία προτύπων, **καθορίζοντας τα παγκόσμια πρότυπα αδειοδότησης** κατά τρόπο που να μεγιστοποιεί τις επενδύσεις που πραγματοποιούν στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης τόσο οι κάτοχοι όσο και οι φορείς υλοποίησης των εν λόγω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της ΕΕ.

Η ψηφιοποίηση διευκολύνει όλο και περισσότερο τους πολίτες να ασκούν τα δικαιώματά τους κοινωνικής ασφάλισης σε διασυνοριακό επίπεδο. Εντός του 2023 η Επιτροπή θα παρουσιάσει πρωτοβουλία για την **ψηφιοποίηση του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης**, σε συνδυασμό με την κατάρτιση πιλοτικού σχεδίου για το ευρωπαϊκό διαβατήριο κοινωνικής ασφάλισης⁷⁵. Η πρωτοβουλία θα παρουσιάσει τον τρόπο με τον οποίο η ψηφιοποίηση στον συγκεκριμένο τομέα διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των πολιτών σε ολόκληρη την Ευρώπη και, έτσι, στηρίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Θα περιγράψει την πρόοδο ως προς την ψηφιοποίηση της κοινωνικής ασφάλισης, τις κύριες προκλήσεις και ευκαιρίες, καθώς και τη σύνδεση με άλλες ψηφιακές πρωτοβουλίες και θα θέσει σαφή ορόσημα έως το 2030, στηρίζοντας το πιο μακρόπνοο όραμα της Επιτροπής για περισσότερο διαλειτουργικά και διασυνδεδεμένα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

⁷³ [Ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία \(europa.eu\)](https://europa.eu/europa).

⁷⁴ <https://www.epo.org/service-support/publications.html?pubid=162#tab3>.

⁷⁵ Το διαβατήριο αυτό συμπληρώνει το σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI), το οποίο καθιστά εφικτή την επικοινωνία μεταξύ των αρχών, διευκολύνοντας τις αλληλεπιδράσεις και τις ανταλλαγές μεταξύ μετακινούμενων πολιτών, φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλων οικείων δημόσιων διοικήσεων (π.χ. επιθεωρήσεις εργασίας και πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης), καθώς επιτρέπει την επαλήθευση των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης σε πραγματικό χρόνο, μεταξύ άλλων από τους φορείς που δεν έχουν πρόσβαση στο σύστημα EESSI.

Η ΕΕ διαδραματίζει επίσης ενεργό ρόλο στον τομέα των φορολογικών πολιτικών, με στόχο την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Για παράδειγμα, η πρόταση για τον **ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή**⁷⁶ θα συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της ενιαίας αγοράς, καθώς απλουστεύει ακόμη περισσότερο τις υποχρεώσεις ΦΠΑ των εμπόρων, ιδίως των ΜΜΕ, και προτείνει την απαίτηση ψηφιακής υποβολής, κάτι που θα αποτρέψει τον περαιτέρω κατακερματισμό στην ΕΕ. Η υπό εκπόνηση πρωτοβουλία «Επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Πλαίσιο για τη φορολογία εισοδήματος» (BEFIT) θα εισαγάγει ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων εταιρικής φορολογίας για την ΕΕ, διαμορφώνοντας συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά τη φορολογία των επιχειρήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή προετοιμάζει φιλόδοξη **μεταρρύθμιση της τελωνειακής ένωσης**, η οποία θα ενισχύσει περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών εποπτείας της αγοράς, προβλέποντας, μεταξύ άλλων, κεντρική ανάλυση των δεδομένων διαχείρισης κινδύνων και πιο σφαιρική και διαρθρωμένη ανταλλαγή δεδομένων από πολλαπλές πηγές. Για να ακμάσουν οι επιχειρήσεις της ΕΕ απέναντι στις νέες γεωπολιτικές προκλήσεις και για να διατηρήσουν τις εγκαταστάσεις παραγωγής τους εντός της ενιαίας αγοράς, η διατήρηση της ακεραιότητάς της και οι ίσοι όροι ανταγωνισμού με τους παραγωγούς τρίτων χωρών είναι υψίστης σημασίας. Ως εκ τούτου, βασικός στόχος της τελωνειακής μεταρρύθμισης είναι η αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη επιβολή των ενωσιακών κανόνων στα εξωτερικά σύνορα, συμπεριλαμβανομένων των απαγορεύσεων και των περιορισμών⁷⁷.

Η επιτυχής μετάβαση στην πράσινη και την ψηφιακή οικονομία απαιτεί εργατικό δυναμικό με την αναγκαία εκπαίδευση και δεξιότητες. Ήδη σήμερα, το 77 % των εταιρειών δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να βρουν εργαζομένους με τις απαιτούμενες δεξιότητες⁷⁸. Βασικό εργαλείο που εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις θα έχουν πρόσβαση στις δεξιότητες όταν και όπου τις χρειάζονται είναι το **σύστημα επαγγελματικής κινητικότητας της ΕΕ**, το οποίο έχει ήδη δώσει τη δυνατότητα σε 800 000 άτομα να ασκούν το επάγγελμά τους σε άλλο κράτος μέλος από το 1997. Από το 2013 η καθιέρωση **της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας και της κοινής δοκιμασίας εκπαίδευσης** έχει διευκολύνει την κινητικότητα, αλλά μόνο σε περιορισμένο αριθμό επαγγελμάτων. Για να αξιοποιηθεί αυτό το δυναμικό και να καταστεί η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε άλλα κράτη μέλη ταχύτερη και ευκολότερη για περισσότερους ανθρώπους, η Επιτροπή θα διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τη δυνατότητα ευρύτερης χρήσης τόσο αυτών όσο και παρόμοιων εργαλείων. Επιπλέον, το 2023 η Επιτροπή θα υποβάλει **πρόταση για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων των υπηκόων τρίτων χωρών**, προκειμένου να καταστεί η ενιαία αγορά ελκυστικότερη για ταλέντα και ειδικευμένους εργαζομένους από χώρες εκτός της ΕΕ. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει επίσης πιλοτικά το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό ψηφιακών

⁷⁶ Βλ. COM(2022) 701 final.

https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/value-added-tax-vat/vat-digital-age_el.

⁷⁷ Ένα άλλο παράδειγμα ενισχυμένης συνεργασίας των τελωνειακών αρχών και των αρχών εποπτείας της αγοράς είναι ο κανονισμός για τη θέσπιση περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία, ο οποίος εκδόθηκε πρόσφατα και διασφαλίζει τη διασύνδεση των εθνικών τελωνειακών συστημάτων: κανονισμός (ΕΕ) 2022/2399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, για τη θέσπιση του περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τελωνεία και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 (ΕΕ L 317 της 9.12.2022, σ. 1).

⁷⁸ [Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά 2023](#), σ. 23.

δεξιοτήτων με στόχο να διασφαλίσει ελάχιστο επίπεδο ποιότητας όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες και την αναβάθμισή τους, και να επιτύχει την αναγνώριση του πιστοποιητικού σε ολόκληρη την ΕΕ. Παράλληλα, θα ολοκληρώσουμε τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης έως το 2025, εμπλουτίζοντας περαιτέρω την ψηφιακή και πράσινη διάσταση των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών, διευκολύνοντας τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς να εργαστούν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά και απλουστεύοντας τη συνεργασία ερευνητών και πανεπιστημίων.

* * *

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ενιαία αγορά έχει ωφελήσει τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την ΕΕ συνολικά από οικονομική, κοινωνική και γεωπολιτική άποψη. Μολονότι τα οφέλη αυτά είναι αδιαμφισβήτητα, πρέπει να συνεχιστούν περαιτέρω οι κοινές προσπάθειες για τη **διερεύνηση και εξεύρεση λύσεων** προκειμένου να αξιοποιηθούν περισσότερο οι δυνατότητες που παραμένουν ανεκμετάλλευτες. Η ενιαία αγορά θα πρέπει επίσης να εξακολουθήσει να **προσαρμόζεται στις νέες πραγματικότητες** του γεωπολιτικού περιβάλλοντος, στις τεχνολογικές εξελίξεις, στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και στην ανάγκη ενίσχυσης της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της ΕΕ.

Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς πριν από τριάντα χρόνια ήταν καρπός κοινής προσπάθειας. **Στρέφοντας το βλέμμα μας προς τα εμπρός**, διαπιστώνουμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε να μεγιστοποιούμε τα οφέλη της ενιαίας αγοράς στο πλαίσιο αυτών των νέων δεδομένων. Πρώτον, απαιτείται η επανεστίαση στην αντιμετώπιση των φραγμών σε τομείς που έχουν μεγαλύτερη σημασία για το σύνολο της οικονομίας, όπως οι υπηρεσίες, οι κεφαλαιαγορές, οι αγορές ενέργειας, οι ψηφιακές αγορές και οι αγορές δεδομένων. Δεύτερον, οι δραστηριότητες επιβολής της νομοθεσίας πρέπει να επικεντρωθούν σε τομείς με το υψηλότερο αναξιοποίητο δυναμικό, όπως οι επιχειρηματικές υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο, οι κατασκευές και ο τουρισμός. Τρίτον, απαιτούνται σαφείς δείκτες αναφοράς για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων που σχετίζονται με τη μεταφορά και την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων, τη μείωση των διοικητικών φραγμών και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την πρόοδο με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς και άλλες χρήσιμες πηγές που αφορούν την επιβολή της νομοθεσίας και το επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς και την πρόοδο στο πλαίσιο του SOLVIT και συνεργατικών εργαλείων όπως το SMET.

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή θα παρουσιάσει στοιχεία για την πρόοδο όσον αφορά **την επιβολή και την εφαρμογή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και την άρση των φραγμών στην ενιαία αγορά**, τα οποία θα τροφοδοτήσουν τις **συζητήσεις στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο**. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων καλούνται να εξετάζουν τις αντίστοιχες εξελίξεις σε ετήσια βάση στο πλαίσιο του εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Όλα αυτά θα απαιτήσουν την **κοινή προσπάθεια όλων των παραγόντων** —του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κρατών μελών, της Επιτροπής, καθώς και των επιχειρήσεων, των ΜΜΕ και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών— στο πλαίσιο της οποίας κάθε παράγοντας θα διαδραματίσει τον δικό του ρόλο.

Η Επιτροπή καλεί τους ηγέτες, τις κυβερνήσεις, τους νομοθέτες και τους κοινωνικούς εταίρους να αξιοποιήσουν τη φετινή επέτειο της ενιαίας αγοράς για να **εντείνουν τις προσπάθειές τους προκειμένου η ενιαία αγορά να εξακολουθήσει να παράγει αποτελέσματα, και μάλιστα καλύτερα αποτελέσματα**, για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Απαιτείται να συνεχιστεί ο προβληματισμός σχετικά με την πορεία που θα πρέπει να ακολουθήσει η ενιαία αγορά τα επόμενα 30 έτη.